

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI.

Liepa — July 9, 1971

Nr. 51

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SPAUDOS LAISVĖ

AUKŠČIAUSIOJO TEISMO SPRENDIMO ŠVIESOJE

Aukščiausio Teismo sprendimas, leidžias New York Times ir Washington Post dienraščiams toliau spausdinti ištraukas iš Pentagono istorinės studijos apie JAV įsivėlimą į Indokinijos konfliktą, manyje sukėlė mūšius jausmus. Iš vienos pusės, kaip laikraštiniui, malonu, kad teismas pasisakė už neribotą spaudos laisvę, garantuotą pirma konstitucijos priede: "Congress shall make no law... abridging the freedom of speech or of the press" — kas lygu absoliučiai spaudos laisvę.

Iš kitos pusės, baisu, kad absoliuti spaudos laisvė tik viename ar net keliuose kraštuose tam tikruose atsitikimuose gali pakenkti tų kraštų interesams ir net privesti prie jų žlugimo, kas reikštų totalinių režimų įsigalėjimą visame pasaulyje ir tuo pačiu spaudos laisvės likvidaciją.

Dėl to ir teismas neišnešė vienbalsį sprendimą. Faktiniai tik 4 teismo nariai (Black, Douglas, Brennan ir Marshall) pareiškė, kad vyriausybė neturi jokios teisės bet kokiai cenzūrai. Du kiti nariai — Stewart ir White — davė suprasti, kad gali būti atsitikimų, kada vyriausybė galėtų neleisti ką nors skelbti, bet šiuo atveju valdžia nepateikė įrodymų. Likusieji trys teismo nariai — pirmininkas Burger ir Blackmun bei Harlan pasisakė, kad laikraščiams gali būti uždrausta ką nors skelbti iki to laiko, kai žemesnis teismas išspręstų byla iš esmės, t. y. nustatytų, ar norimoje paskelbti medžiagoje yra kas galėtų pažeisti krašto saugumo interesus ar ne. Tie trys teisėjai apgailesta-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

vo, kad teismui nebuvo duota laiko visą klausimą ilgiau apgalvoti, kas tačiau prieštaravo daugumos nuomonei.

Praktiškai galvojant sunku nepritarti pirmininko Burgerio klausimui:

"Ar nebūtų protinga, kad laikraščiai, n u m a tydami, jog vyriausybė prieštarauja slapto dokumentų paskelbimui, duotų vyriausybei progos peržiūrėti visą rinkinį ir pabandyti susitarti dėl to, kas yra skelbtina?"

Čia jau susiduriama su konkrečiu atsitikimu. Istorinė studija, klasifikuota kaip 'top secret', susideda iš 4 tomų, 7.000 puslapių. Daugumas jų visai nėra paslaptis, bet visiems žinomų faktų išdėstymas. Kas iš tikro galėtų pakenkti kraštui yra daugiau ar mažiau sukoncentruota 4 tomuose. Ir tenai nėra kokių nors visai nežinomų paslapčių, bet saugumo interesus galėtų pakenkti tekstai kai kurių dokumentų, kuriuos priešas galėtų turėti kodo formoje. Kodas, žinia, jau yra pakeistas, tačiau toks sulyginimas galėtų padėti priešui lengviau išaiškinti dabartinį kodą. Kartu, susirašinė-

jimo su svetimom valstybėm išdavimas pakirstų pasitikėjimą amerikiečių įstai gom ir norą su jomis slap-tai tartis. Pavyzdžiui, Egiptas ir Izraelis oficialiai sako, kad niekada nesusitai-kins, tačiau slapta jie pa-informavo Valstybės De-partamentą apie savo sąly-gas ir galimas nuolaidas, kas duoda vilties kaip nors prieiti prie kokio nors lai-kino problemos sprendimo. Tai įrodo, kad valstybė turi turėti paslapčių, kurių skel-bimas yra sulaikytinas ir net baudžiamas.

Mūsų duotoju atveju, New York Times redakto-rių nuomonę, jų skelbiamo-se ištraukose nieko panašaus nėra, dėl ko tačiau ga-lima, atrodo, ginčytis.

Svarbesnė dabar yra viso klausimo politinė pusė. Kaip toks dramatiškas, nors ir nedidelių paslapčių, paskel-bimas nuteiks amerikiečių visuomenę? Patys laikraš-čiai sakosi to nežiną, kas veda prie minties, kad jiems tai ir nelabai rūpi. Jų parei-ga esanti tik skelbti tiesą. Tiesa yra tačiau ir tai, kad pasaulis yra suskilęs į dau-gelį valstybių, kurios toli gražu nėra nusiteikusias draugiškai. Kad išlaikyti savo laisvę, reikia ruoštiis ją ginti ir... turėti paslap-čių.

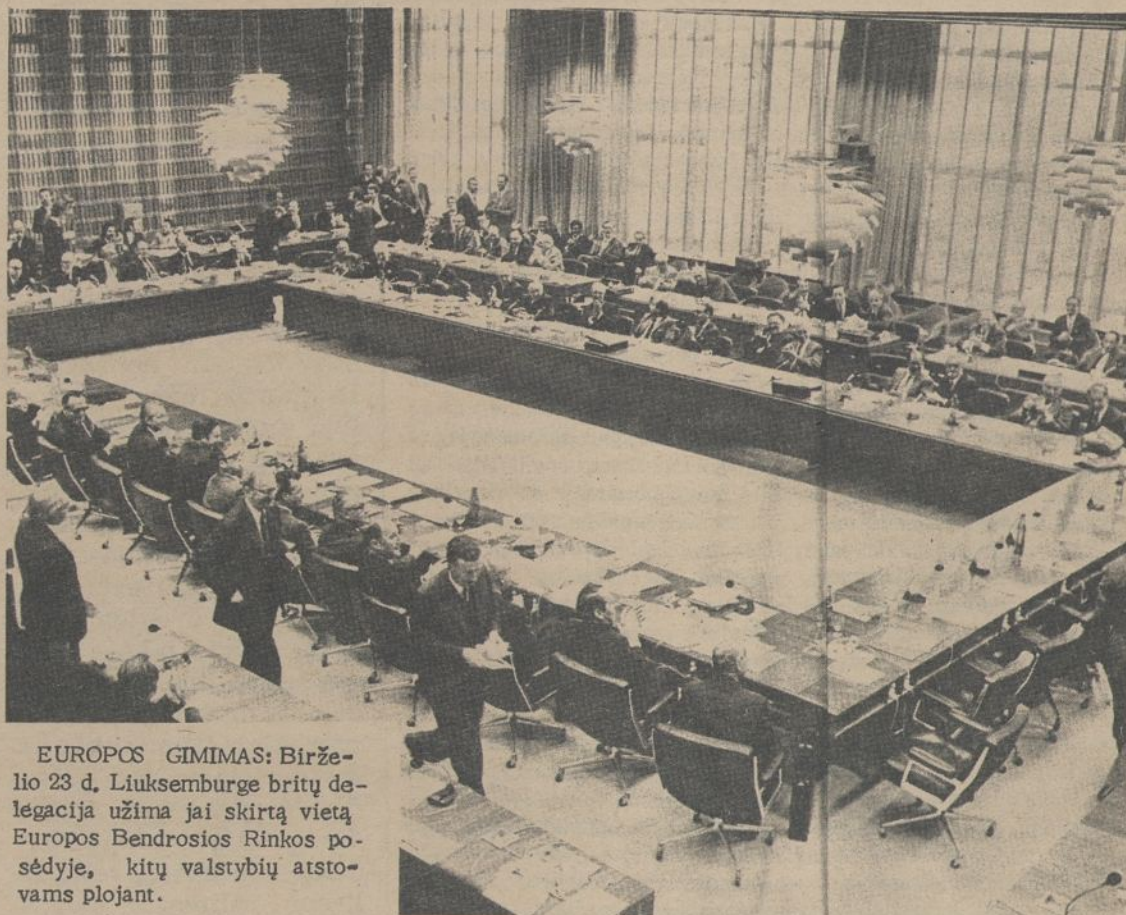
ČIURLIONIO ANSAMBLIS VENEZUELOI
PALIKO GERĄ ĮSPŪDĮJURATĖ DE ROSALES
Dirvos spec. korespondentė
Venezueloje

je. Tam svarstymui buvo svarbios priežastys. Praeityje kariuomenės organizuotoje prieš porą dienų šventėje Carabobo mūšio vietovėje, žitrovų atvažia-vo daug daugiau negu buvo numatyta. Grįžtant įvyko toks mašinų susigrūdimas, kad daugelis žmonių pasiekė savo namus tik-tai sekantį rytą, o nemažas skai-čius plento pakraščiuose nak-vojo automobiliuose. Kariuome-nės pareigūnai prisibijoję, kad po šių įvykių -- kuriuos spauda negailėstingai komentavo -- žit-rovai bijosią eiti į sekančią šven-tę, kuri įvyksianti senojo mies-to centre, ten, kur gatvės yra siauros ir susisiekimas visada sunkus. Karininkų apskaičiavimai-rais aiškstėje turėjo sutilti 6.000 žitrovų. Normaliose są-lygose apskaičiavus laiką, die-ną ir vietovę, jie būtų numatę, kad žitrovų ateis 5.000. Tačiau šiuo atveju, jie bijoję, kad žit-rovų būtų daug mažiau.

Baiminimasis nepasitvirtino. Pačių lietuvių apskaičiavimais, žitrovų aiškstėje buvo apie 5.000.

Bendrai paėmus šios pirmos dienos koncertų balansas žit-rovais Čiurlioniečiams yra pa-lankus. Prie aiškstėje susirinku-sių 5.000 žmonių reiktų dar pri-dėti televizijos žitrovus, kurie Čiurlioniečius matys po ansamb-lio išvažiavimo iš Venezuelos.

Drauge jau yra aišku, kad Ansamblio programa Venezue-los publikai sudaro gerą įspū-dį ir turi pasisekimą.

EUROPOS GIMIMAS: Birželio 23 d. Liuksemburge britų de-
legacija užima jai skirtą vietą
Europos Bendrosios Rinkos po-
sėdyje, kitų valstybių atsto-
vams plojant.

PIRMAS ŽINGSNIS Į LAISVOSIOS EUROPOS VIENYBĘ

STEPAS VYKINTAS
Dirvos spec. korespondentas
Vokietijoje

Europą bandė suvie-nyti ir Napoleonas, ir Hit-leris, bet tik netinkamu būdu, karo jėga. Ir netin-kami buvo jų imperialis-tiniai tikslai. Todėl tie-du utopistai ir sužlugę. De Gaulle ir svajojo suvie-nyti dabartinę Europą nuo Gibraltarą iki Ura-lo. Bet tai buvo ir neįgy-vendinama utopija. Kaip galima suvienyti bolševi-kinę Rusiją su demokra-

tine Anglija? Tačiau de Gaulle dėl savo tautinės ambicijos klydė suvieny-ti Angliją ir kitas demo-kratines Europos vals-tybes Europos ūkinės Bendruomenės ribose. Tai buvo didžiausia ir ne-dovanotina de Gaulle klai-da, kuri Europai daug pakenkė. Šiuo de Gaulle užsispyrimu Europos visuomenės atitolinta visu dešimtmečiu. Tikra laimė, kad naujasis Pran-cūzijos prezidentas Ge-oroges Pompidou yra pragmatikas, realistas, bet ne utopistas. Jis lai-ku suprato, kad de Gaul-le klaidą reikia atitaisy-ti. Prancūzija be Angli-jos pagalbos antrojo pa-saulinio karo metu bū-tų visai sužlugusi. Tik Anglija ją vėl pastatė ant kojų. Pompidou pama-tė, kad Prancūzija ir Vo-kietija neatsispirs prieš bolševikinę agresiją. Tik vieninga laisvoji Eu-ropa tegali atlaikyti Ry-tų Europos spaudimą. Be to, V. Vokietijos vedama dabartinė politika Rytų Europos atžvilgiu kelia didelių abejonių Pary-žiaus politinėse sferose. Taigi, Prancūzijai tenka ieškoti stipresnio užnu-gario. O tuo užnugariu yra Anglija.

Pompidou ir Heath su-sitikimas ir susitarimas Paryžiuje buvo taip pir-mas ir pozityvus žings-nis į laisvosios Europos vienybę. Čia tenka ypatin-gai užakcentuoti Angli-jos premjero Edward Heath nuopelnus dėl šio susitarimo. Tai, ko ne-pajėgė kiti Anglijos premjerai per eilę metų padaryti, Heath pasiekė po vienerių metų valdy-mo. Jis atsisakė nuo bet kokių asmeninių ar tau-tinių ambicijų, pats atvy-ko į Paryžių, kalbėjo prancūziškai, nors ir lau-žyta prancūzų kalba, au-kojo viską, kad tik pasi-iektų savo svarbiausią tikslą -- suvienyti Euro-pos didžiąją dalį. Ir tai

yra didelis asmeninis Heath laimėjimas.

Š.m. birželio 23 d. Heath laimėjimą galuti-nai apvainikavo Anglijos ministeris Europai Ge-offrey Rippon. Jis tą die-ną pavadino istorine Eu-ropos diena, nes tą dieną Anglija įstojo į Europos ūkinę Bendruomenę. Nuo šios dienos laisvoji Europa pasidarė vienin-gesnė ir didesnė. Į EŪB yra numačiusios įstoti ir Norvegija, Danija, Ai-rija. Taigi, kartu su Ang-lija į ūkinę bendruomenę ateina dar trys valsty-bės, dabar iš viso bus 10 valstybių.

Be abejo, tai tėra lais-vosios Europos vienybės pradžia. Dar Vakarų Eu-ropą laukia sunkūs poli-tinės vienybės keliai. Eu-ropoje yra mažų valsty-bių, kurios bijo bolševi-kinės Rusijos ir nenori jungtis į Europos bend-ruomenę. Tai Švedija, Austrija, Suomija. Švei-carija, nors ir nebijo Rusijos, tačiau nenori lauzyti savo valstybinių neutralumo tradicijų. Ji ir laikosi nuosaliai nuo ūkinės bendruomenės. Kitų vėl diktatūrinių kraštų vengia demokra-tinės valstybės. Taigi, sujungti visą laisvąją Eu-ropą į vieną politinį ir ūkinį vienetą nėra taip lengva. Bet reikia tikė-ti, kad vieną kartą pat-s gyvenimas privers vis-ą laisvąją Europą su-sijungti, kai realiai ir konkrečiai kils bolševiz-mo pavojus visai Euro-pai.

Dar ir Anglijos įstoji-mas į EŪB nėra galuti-nis. Liuksemburgo susi-tarimą turės patvirtinti Anglijos parlamentas. Kaip žinome, dabartinį Anglijos parlamentą su-daro 331 konservatorių partijos (Heath vadovau-jamos) atstovai, 287 "Darbo" partijos (vado-vaujamos H. Wilson) ir 12 liberalų ir kt. partijų atstovų. Matematiškai skaičiuojant konserva-toriai turi parlamente absoliučią daugumą ir ga-li lengvai Anglijos įsto-jimą į EŪB priimti. Ta-

(Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja
Pasaulyje

• SOVIETŲ kosmonautų žuvi-mo priežastis oficialiai dar nėra paskelbta. Manoma, kad Maskva norinti pirma paruošti visuome-nės opinią. Iš pačių sovietinių sluoksnių pripažįstama galimybė, kad, erdvėlaiviu atsisak-riant nuo Saliuto, nebuvo akči-nai uždarę angą ir tuo būdu buvo prarastas deguonis. Tas uždarymas nėra tiek tobulas, kaip amerikiečių erdvėlaiviuose.

• AMERIKOS mokslininkams Houstone Anderson Hospitaland Tumour Institute pavyko pirmą kartą izoliuoti vėžio virusą. Tai laikoma svarbiu atradimu kovoje su vėžiu.

• ŠIAURĖS VIETNAMAS šiuo paleisti visus amerikiečius belaisvius, jei JAV iki šių metų pabaigos iš Vietnamo atitrauks visą savo kariuomenę ir Saigone bus sudaryta koalicinė vyriau-sybė, kurion įeity ir komunistai.

• AMERIKA daro žygius, kad Suezio kanalas būtų atidarytas navigacijai. Duamerikiečių dip-lomatų tuo reikalu veda dary-bas Kaire.

• LIETUVOJE mirė rašytojas Antanas Venclova, ilgai sunkiai sirgęs, sulaukęs 65 metų am-žiaus. Nuo pat pirmųjų Lietuvos okupacijos dienų jis talkininko-vo rusams, buvo iškilęs į val-džios viršūnę ir už komunisti-nę veiklą apdovanotas Lenino ordenu.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Visame Australijos lietuvių gyvenime mūsų moterys nėra pasyvios. Jos savo paskirose organizacijose, choruose, mūsų spaudoje, turėdamos nuolatinį, per mėnesį kartą išleidžiamą bendruomenės laikraštįje "Mūsų Pastogėje" moterų skyrių "Gabią", gražiai redaguojamą melbourniškės A. Matukevičienės su savo pagalbininkėmis, neatsilieka nuo viso mūsų kasdieninio ir kultūrinio lietuviškojo gyvenimo. Didėsiuose mūsų miestuose, kur yra ir didesnės mūsų kolonijos, jau eilę metų labai gražiai veikia Socialinės Globos draugijos. Šių draugijų moterys ir jų vadovės per tą, kone dvidešimtmetį darbo metų, atliko nesuskaičiuojamą darbą mūsų visai lietuviškajai bendruomenei, nelaimės ištikusiems mūsų tautiečiams, daugeliu atvejų globodamos, šelpdamos sergančius, senatvės sulaukusius ir dažnai pasirūpindamos artimųjų neturinčiais mirusiais. Šie visi socialiniai darbai buvo vienas iš pagrindinių užsimojimų šių moterų socialinių draugijų.

Tačiau mūsų moterys tuo neapsiribojo. Per eilę metų jos buvo ir, dar Adelaidėje ir Melbourne yra, geriausia parama mūsų visoms organizacijoms. Bent kokių didesnių rengimų metu mes jas matysime bufetuose pardavinėjant skanias valgius, kai be viso to jos daro įvairius pagerbimus mūsų jaunimui, parodydamos, jog ta jų motiniška globa, neapsiriboja vien tik tuo vienu, nors ir labai reikalingu, socialiniu darbu. Jau eilę metų Adelaidėje savaitgaliais Lietuvių Namuose moterys vaišina savus tautiečius skaniais lietuviškais valgiais, kai ten pat ir Melbourne, moterys globoja ir mūsų savaitgalio mokyklas, vaikų darželius, paruošdamos ir jiems visokių gėrybių. Ir kas gi Adelaidėje nežino ir nepažįsta E. Reisonienės, kuri per eilę metų su kitomis moterimis dirbo šį pasižventusį visuomeninį darbą, niekuomet nestigdamai nei laiko, jei įėj.

Lygiai tas pats yra ir Melbourne, kur be Socialinės Globos Draugijos gražiai veikia ir antroji moterų draugija, tai katalikių Lietuvių Namuose jos turi įsirengę puikią, lietuviškais motyvais dekoruotą savo seklyčią, kai jų vadovės, kaip D. Simankevičienė, E. Šemetienė, E. Nagulėvičienė, V. Baltokienė, J. Matukevičienė ir kitos yra matomos visur ir visada ir kur tik jų motiniška ranka yra reikalinga mūsų lietuviškame visuomeniniame gyvenime.

Eilę metų ir Sydnėje moterys tvarkėsi panašiais pagrindais, kai 1956 metais Krašto V-bos narys socialiniams reikalams V. Simniškis, suaukęs steigiamąjį susirinkimą, įsteigė ir jų socialinę draugiją. Per tą eilę metų ir Sydnėje lietuviai, vadovaujant O. Osinienei, E. Kapočienei, T. Simniškieniui džiaugėsi gražiomis moterų paslaugomis. Paskutinius kelius metus šiai draugijai vadovauja O. Baužienė, kuri su savo šeima Australijoje gyvena jau nuo prieškarinių metų. Šiuo metu Sydnėje moterys yra užsidedę įsteigti senelių namus, daugelio vadinamais "turtinųjų senelių" namais, nes į juos patekti senelis turės įmokėti 5000 dolerių, kurie jam mirus, negalima bus pavesti ar palikti kam nors kitam ir vėliau pats iš savo pensijos turės tokiame bendrame būte prisigyventi. Jau keli metai kaip sydnėjiešės moterys kone visą savo darbą ir energiją yra pašventę šiems senelių namams, kas jas atitolino nuo jų pirmojo steigiamojo tikslo, be jų socialinio darbo, būti arti ir šalia mūsų lietuviškojo gyvenimo. Labai gražu, jeigu joms pasisektų su valstybės pagalba įsteigti šiuos senelių namus, tačiau Sydnėje moterys, kaip ir jų kolegės Adelaidėje ir Melbourne, turėtų būti ir šioje didžiausioje lietuvių kolonijoje ta moteriška mūsų visuomenės širdis, ko sydnėjiešiai lietuviai jau taip pasigenda.

• Australijos universitetus vis daugiau ir daugiau baigia lietuvių. Daug lengviau yra baigti aukštuosius mokslus mūsų jauniems, kurie yra išaugę, subrędę ir baigę viduriniąsias mokyklas jau čia, tačiau visiems lietuviams jau tenka su pasididžiavimu džiaugtis, kai universitetą baigia jau vidurinio amžiaus žmonės. Ir tokiu mūsų iškilniu lietuviu yra melbourniškis Petras Sungaila, kuris gėgužės mėnesį gavo Bachelor of Arts laipsnį. Jis yra gimęs 1924 metais ir gimnaziją baigė 1943 metais Lietuvoje. Į universitetą Melbourne įstojo 1964 metais ir dirbdamas tęsė studijas universitete, pasirinkdamas kalbas ir istoriją. Šiuo metu mokytoja gimnazijoje, dėstydamas vokiečių kalbą ir istoriją. P. Sungaila yra ta diamiškoji ašis Melbourne, kuris nori įtraukti lietuvių kalbą į aka deminio laipsnio studijas. Jo pastangomis lietuvių kalba yra dėstoma Melbourne "University High School" šeštadienio kursų kalbos klinikoje.

Sydnėje Farmacijos fakultetą baigė Rūta Kaminskaitė. Tai jauna 21 metų sydnėjiešė mergina. Pradėjusi nuo pat mokyklos dienų savoje klasėje eiti pirmąją, ji ir per visus gimnazijos ir universiteto laikus išliko aukštumoje ir universitetą baigė su puikiais pasiekimais. Tiek Rūta, tiek ir jos tėveliai Sydnėje lietuvių visuomenėje yra aktyvūs ir darbingi nariai.

Adelaidėje gera sportininkė ir veikli jaunimo organizacijų dalyvė Virga Jučintė baigė Dantų Terapijos mokslus ir pradėjo dirbti pas jauną anksčiau baigusį adelaidišką dantų gydytoją Alfą Vasiliauską Mt. Gambier saloje.

• Ir Australijoje, Adelaidės mieste buvo labai jaukiai atšvęsta buvusių "Aušros" gimnazijos Kaune mokinių sukaktuvinis 50-tis. Negalint dalyvauti buvusiam bendram suvažiavime Toronte, buvę Adelaidiškiai aušroka su savo svečiais susirinko į Lietuvių Namus. Dalyvavo 25 buvę šios gimnazijos mokiniai, nors manoma, kad visoje Australijoje yra įskūre virš kelių šimtų buvusių šios gimnazijos auklėtinių. Visą pobūvį pravedė, vaizdingai primindamas anuos mokslo metus, Jurgis Jonavičius, kai gražių atsiminimų pyne pasakojo G. Straukienė. Adelaidėje, tarpe visų aušrokių mokinių, gyvena ir viena buvusi mokytoja -- Anastazija Penčylaitė-Petruskevičienė, kurią buvę mokiniai pagerbė, įteikdami jai gražų prisiminimo adresą su visų dalyvių parašais.

• Geelongo lietuvių kolonija, kuri yra 40 mylių nuo Melbourne ir kurioje gyvena virš poros šimtų lietuvių, visuomet buvo ir yra labai gyva ir veikli. Be visų kitų turimų lietuviškų organizacijų, choro, jie vieni iš pirmųjų pasistatė ir savo lietuviškuosius namus, kuriuose ir vyksta kone visos lietuviškas gyvenimas. Labai gražiai veikia ir Apylinkės Valdyba, koreguodama visą lietuvišką veiklą. Paskutiniame metiniame susirinkime į šią valdybą buvo išrinkta ir pareigomis pasiskirtė sekančios: dr. S. Skapinskas -- pirmininkas, M. Kymantas -- vicepirmininkas, A. Steponavičius -- sekretorius, V. Česekas -- išdėninkas ir A. Brazdžionienė -- narė kultūros reikalams.

Nors ir maža Geelongo lietuvių kolonija, tačiau ji mokslą veržiamasi ir čia. Neseniai Geelongo Technologijos Institutą baigė ir diplomus gavo šie lietuviai: W. Anskaitis -- mechanikos inžinieriaus, A. Ivaškevičius -- architektūros inžinieriaus, H. Jurginas Skapinskas -- elektros inžinieriaus, R. Jarninkevičaitė -- maisto patiekimo diplomą.

• Kitoje mažoje lietuvių kolonijoje -- Hobarto mieste, studento Gedimino Statkaus yra suorganizuota jaunųjų tautinių šokių grupė -- Venta, prie kurios dabar yra sudaryta ir pačių mažiausių 7-12 metų tautinių šokių šokėjų grupė, kurie pirmą kartą labai gražiai pasirodė Motinos Dienos minėjime. Neturint savo namų jaunieji sekmadieniais susirenka dideliame p. Jurkaus garaže, kur apie 30 hobartiškių jaunuolių mokinasi mūsų gražių tautinių šokių, laiką praleisdami lietuviškoje nuotaikoje.

• Sydnėje lietuviai filisteriai čia palaiko ypatingai labai gražius ir gerus santykius su Sydnėje lenkų filisteriais. Jie dažnai susitinka bendram pasikalbėjimui, einamųjų studijinių reikalų diskutavimui, kavutei. Birželio mėnesį lenkų filisteriai pakvietė į savo klubą mūsų kolegas, kur filisteris V. Šliogeris rodė skaidres iš Lietuvos, Vilniaus ir Varšuvos.

AR PRISIMENI TĄ DIENĄ?

EMILIJA ČEKIENĖ

gatvės nekasdieninis triukšmas tą birželio 14 dienos rytą pažadino ir mane. Priėjau prie lango pažvelgti, kas drįsta tokią ramų Lietuvos kampelei, tokią gražų daug žadančių vasaros rytą drumsti žviegiandčiu, motorais ūžiančiu triukšmu.

Pažvelgiau, pamačiau ir ten pat prie lango bejėgiškai susmukau ant grindų. Sukritau ir daugiau niekada neatsistojau ant savo kojų. Šiandien lygiai 30 metų nuo to siaubingo vaizdo, kada ramaus ir taikaus krašto laisvę neseniai išvydusius Lietuvos gyventojus pamačiau atvirose sunkvežimiuose suverstus kartu su savo ryšuliais, mažais vaikais ir senais vežamus aplink raudojono okupanto sargyba apstatytus.

Kur? Už ką? -- kilo klausimai viens po kito. Netrukus išgirdau, kad ir mano artimieji iš savo lizdo jau išplėsti. Tai buvo to visą lietuvių tautą liečiančio siaubo pradžia. Iš sunkvežimių į gyvulinius vagonus grūdo be maisto, be vandens, be oro, be šeimos tėvo, be motinos, be jokios globos ir gailesčio pakelyje žudomi ir vežami į tolimą Rusijos šiaurę badui, šalčiui ir lėtai mirčiai tiesiai į nagus. Buvo ištremta apie 40 tūkstančių. Nuo tada raudojono okupantas pradėjo mūsų tautos naikinimą, kuris tęsiasi jau 30 metų. Nedaug iš anų mūsų tautos kankinių iki šiol beišvydo laisvę.

Tada prasidėjo ir mano gyvenimo, saulygaus pavyzdžio laisvajame pasaulyje nerandantis ke-

Birželio mėnuo yra skirtingas iš visų kitų 12-kos mėnesių. Tai labiausiai laukiamas metų laikas jaunųjų, nes jie džiaugiasi žaisdami kieme radę vis naują dar vieną prasistiebusią sukštyn nuo žemės gėlytę, ar prasiskleidusį žiedą. Jie džiaugiasi pamačius žaliais lapais pasipuošusį krūmą, už kurio pasislėpus tokia saugi vieta žaidžiant kavotynių.

Birželis yra itin išsivajotas ir nekantriai laukiamas mėnuo jaunuolių, kurių amžius pina svajones, juk pavasaris gamtoje yra gyvybės gajintojas ir jaunų žmonių sielų viliojtojas. Kai pievoje žolės tiesiai saulę kaklus, o eglės išdildžiai galvas iškėlę saulės spindulius gauda, beržai ir drebulės praeivų lapų šlamėjimu žavi, samanos didžioji galėdamos praeiviui malonumą teikti po kojų klodamos minkštą, žalią ir kvapų kilimą, o pušys ošimu ir kvapais išsiriavię traukia praeivį. Tada mažą ir jauną ar seną traukia visais kraštais, visomis jėgomis ir garsais bundanti ir gundanti gamta.

Kai jaunosios širdys birželyje pina ateities gyvenimo svaję, tai vyresniusios tas mėnuo gražina į praeitį, į šviesią, malonią vaikystę, į jaunystės dienas. O kas nepažįsta savo ir savo tautos praeities, tas ne supras ir dabarties.

Ar žinai, kad šiandien birželio 14-ji diena? Ar prisimeni tą pačią dieną prieš 30 metų, kaip saulė lygiai kaip šiandien skaisči ir žėrinti kėlėsi iš miego ir budino kiekvieną Lietuvos kampelį. Tada saulė išvydę skleidėsi darželiuose gėlių žiedai, rasa krito žemyn, soduose medžių viršūnės lingavo, paukščių čiulbesys palangėse žadino miegalius, kurių saulės spinduliai per langus nepajėgė prikelti, medžiuose mezgėsi vaisiai, pievoje skambėjo dalgų plakimas.

Ne gamtos natūralūs ir malonūs garsai, bet

EUROPA...

(Atkelta iš 1 psl.)

čia Heath siekia dar didesnę daugumos parlamentą. Yra davinų, kad ir darbiečių apie 30 atstovų balsuos už EŪB. Tačiau Anglijoje yra vedama labai smarki propaganda prieš įstojimą į EŪB. Gal būt prie šios propagandos prisideda ir bolševikiniai agentai, kurių niekur netrūksta. Jie veikia slaptais kanalais ir per opoziciją. Tačiau tenka laukti, kad spalio mėn. Anglijos parlamentas didele dauguma patvirtins Heath ir Rippon laimėjimą.

Iš savo pusės, mes, lietuviai, prievarta ir jėga atskirti nuo laisvosios Europos, galime tik sveikinti ir džiaugtis dėl Anglijos laimėjimo ir įstojimo į EŪB. Mes puikiai suprantame, kad be Anglijos Europa tėra tik maža skeveldra, kuri yra dar suskilusi į skeveldrines.

lias. Prie lango sukritusi daugiau neatsistojau ir išlikusi gyva, nors ir kėdėje sėdėdama antrą kartą bolševikams artėjant į Lietuvą, nenorėjau būti vėl liudininke tokio siaubingo įvykio. Geriau žūsiu nuo bombų arba kėdėje surakinta ligos gyvensiu laisvame krašte, kad ir ne savo, bet džiaugsiuosi savo šeimoms ir kitų žmonių laisvu gyvenimu.

Šiandien mano 30 ne-
lengvai išgyventų metų,

daug fizinės ir dvasinės kančios nugalėta, tačiau, nors aš pati tik nejudėdama sėdžiu, bet jaučiu ir matau aplink save laisvų žmonių pasaulį, dvasiniai jaučiu ir žinau kitus gyvenant, -- girdžiu balsą telefono ragelyje lietuvių moters, kuriai likimas lėmė būti stipriai ir protingai, sugėdinti mąstyti ir grumtis su gyvenimu, nors kėdėje sėdint nepalūžti dvasioje ir kritiškiausiais momentais, nes kritiškesnio momento už aną birželį niekada laisvame pasaulyje nebus.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ – DOVANAS Į LIETUVĄ IR
VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY,
Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

YVRIAUSIA ISTAIGA

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų. Firma--skiriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street — 435-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street — 342-4240
- BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue — 467-6465
- BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue — 895-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue — 486-2818
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue — 771-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue — 365-6780
- FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres — 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue — 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue — 249-6216
- JERSEY CITY, N. J. — 219 Montgomery Street — 435-6369
- LOS ANGELES, CALIF. — 107 So. Vermont Avenue — 385-6550
- NEWARK, N. J. — 378 Market Street — 642-2452
- NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue — 674-1540
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue — 769-4507
- RAHWAY, N. J. — 47 E. Milton Ave. — 381-8997
- SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway — 268-1120
- SOUTH RIVER, N. J. — 46 Whitehead Avenue — 257-6320
- SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street — 475-9746
- TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue — 392-0306
- UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street — 732-7476

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSINIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSINIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSINIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

ŠIURPŲ FAKTAI

Yra daug šiurpių faktų, vos paliečiamas kovojančio ateizmo - susidurimas su krikščioniškosios filosofijos išpažinimu. Kovojantis ateizmas, savo naujos religijos formas atradęs pseudo-socialistinės filosofijos formoje, nepakenčia varžovo. Tas varžovas yra vis neišnaikinama Dievo sąvoka užguito sovietinamo žmogaus sieloje.

Solženicinas didvyriškai liečia kovojančio ir sužvėrėjusio ateizmo veiksmus. Kunigo šešėvičiaus kalba, gynant savo principus ir sąžinės laisvę, yra klasiškas ir iš gyvenimo gelmių išsiveržęs pavyzdys. Bažnyčių naikinimas okupuotoje Lietuvoje rodo, kad gausiai pristeigtieji "raudoni kampeliai" nepakenčia savo kaimynystėje Dievo kampelių. Lietuviai stato savo nuostabius, ornamentinius kryžius Oregonie ir Kanadoje, nes ok. Lietuvoje ir iš buv. Karo muziejaus sodelio tuos kryžius išrovė ir sutriuškino sovietinis buldozieris. Iš Sibiro ledų atkeliavo į pasaulį lietuvių krauju parašyta maldaknygė: Marija, gelbėk mus.

Šiurpūs ir baisūs bedieviškojo barbarizmo faktai. Šiurpūs ir baisūs barbariškojo režimo pareigūnai, kuriems pavesta rūpintis ir rengti Dievo laidotuves žmonių sielose. Ramono romane "Kryžiai" tokių sovietinių anti-religinės kovos įstaigų pranašėjai lietuvių prikaltė ant kryžių.

Greta tų faktų lietuviškos pusiauoknesinės organizacijos, jų tarpe Ateitininkų sąjūdis, atrodo, paskelbė savo veiklos tezes ir ėmė jas vykdyti. Tezės atremtos į amžinas Evangelijos tiesas: mylėk savo priešą! Jeigu tau duoda per vieną ausį, atstatyk antausį ir kitą ausį.

Todėl nesistebime, skaitydami "Vienybėje" (gegužės 14 d.) faktą: pas ateitininkus svečiavosi E. Juškys.

Kas toks yra tas E. Juškys? Lietuvių Enciklopedija (t. 36) informuoja: Edmundas Juškys, gimęs 1932 m. yra komunistinio ateizmo propagandistas. 1958 m. įstojo komunistų partijon. Paskaitomis ir brošiūromis vedė ateistinę propagandą. Išspausdino Krikščionybės kilmę 1961 m. Vatikanas ir kolonializmas 1962 m. Nuo 1968 metų dirba II sekr. Sovietų ambasadoje Washingtone.

Edmundas Juškys yra pilnavidurys kovojančio ir vulgaria prasme aktyvus ateizmo propagandos čempionas. Jo paskelbtos brošiūrėlės sukarpytos pagal "Sputnik ateista" žurnalą. Tik įvertinant jo "atsidavimą" kalti ant kryžiaus vis atkakliai tikintį lietuvių, jo duondaviai jam davė lietuvių išeivijos stebėtojo, eventualiai ir šnipio, vietą savo užsieninėje įstaigoje. Iš čia Edmundui Juškiui paranku, iš pirmų šaltinių, pažinti išeivijos žinias.

Vienybė faktą įrodo nuotrauka. Po V. Zalatoriaus nuotrauka tekstas: Tarybų Sąjungos pasiuntinys konsulas pas ateitininkus. Tarybų S-gos konsulas Washingtone E. Juškys (kairėje) šnekučiuojasi su čikaigikiu J. Dainausku Cicero ateitininkų Pavasario vakare Sv. Antano parapijos salėje. Vikaras diplomatu padaręs "gerą įspūdį".

Taip Cicero ateitininkai atkišo savo ausį antausiui. Tai, be abejonės, yra didelis krikščioniškas nuopelnas. Gal būt medžiaga sekančiam E. Juškio ateistinei brošiūrelei. Gal būt E. Juškį pakvies skaityti paskaitą apie nevydą kun. Šešėvičių, vis tokį neklusnų "Kulto ministerijos" įsakams. Gal būt pakvies viešai sužadinti maldaknygę "Marija gelbėk mus", kuri stovi skersai kelio atvirai širdžiam išeivių bendravimui su juškiais, rugeniais ir kitais kvieslingais? (ar)

KVIEČIAME Į NEOLITHUANŲ STOVYKLĄ

Šių metų Korporacijos Neo-Lithuania stovykla įvyks "Dainavos" stovyklavietėje, 15100 Austin Road, Manchester, Mich. Telef. 313 — 428-8919. Stovyklos laikas nuo rugpjūčio 29 d. iki rugsėjo 6 d.

Nuo šiandien stovykloje laukiami visi korporantai su šeimomis ir artimaisiais. Pilnam stovyklavimo laikui — 65 dol., nepilnam — 8 dol. į dieną.

Apie pačią stovyklavietę daug nekalbėsime, nes, per

L.S.T. Korp! NEO-LITHUANIA S U V A Ž I A V I M O 1971 M. RUGSĖJO 4 IR 5 DIENOMIS DAINAVOJE, MANCHESTER, MICHIGAN DARBOTVARKĖ

RUGSĖJO 4 D. (ŠEŠTADIENIS)

- 3-5 val. Suvažiavimo dalyvių registracija.
- 5 val. Suvažiavimo atidarymas — himnas, pirminko žodis; paskaita; sveikinimai.
- 6 val. Vakariėnė.
- 7 val. Pirmas darbo posėdis.
- Darbo prezidiumo sudarymas.
- Komisijų sudarymas: mandatų, nominacijų, rezoliucijų, ir spaudos.
- Pranešimai: pirmininko, vicepirmininko, sekretoriaus, įždininko, arbitro ir nario kultūros ir spaudos reikalams, garbės teismo, stipendijų ir šalpos fondo ir revizijos komisijos.
- Diskusijos dėl pranešimų.

RUGSĖJO 5 D. (SEKMADIENIS)

- 10 val. Pamaldos.
- 11 val. Iškilmingas posėdis — stovyklos uždarymas.
- 12:30 val. Pietūs.
- 2 val. Antras darbo posėdis.
- Korp! padalinių pranešimai.
- Diskusijos dėl bendros Korp! veiklos.
- 6 val. Vakariėnė.
- 7 val. Trečias darbo posėdis.
- Mandatų ir nominacijų komisijų pranešimai.
- Rinkimai: Vyr. Valdybos, Kontrolės Komisijos, Stipendijų ir Šalpos Fondo, Garbės Teismo ir Tarybos.
- Rezoliucijų ir spaudos komisijų pranešimai.
- Klausimai ir sumanymai.
- Suvažiavimo uždarymas.

BENDRUOMENINKŲ BEIEŠKANT...

POKALBYJE SU BENDRUOMENINKAIS

"Aidų" 5-tam numeryje Antanas Gailiūšis rašo apie "JAV Lietuvių Bendruomenės darbo klišitris ir jų priežastis". Įžanginiam redakcijos priedaše tarp kitko sakoma: "Straipsnio autorius yra PLB Valdybos narys ir dabartinei LB struktūrai daromus priekaištus bei siūlomus reformų projektus vertina LB požiūriu. O tas požiūris, rašo Aidų red., yra pati LB prigimtis: visiems jungti LB privalo likti nepartine".

Straipsnio pradžioje A. G. konstatuoja, kad be mažų išimčių visa išeivija sutaria dėl kovos už Lietuvos laisvę ir lietuvių išlaikymą. Nesutariama tik dėl "antraeilių dalykų". Dėl tų antraeilių dalykų nesutariamo autorius stiprokai užsipuola grupes - politines partijas, Gaila, kad A.G. ilgokam straipsnyje nesuminėjo kokie antraeiliai dalykai kliudo darbą ir kokie kiti grupiniai - partiniai interesai nesutampa bendrų tikslų siekiant? Gi nesutarimų dėl taktikos, organizacinės tvar-

eilę metų, visi esame girdėję ir žinome kas yra ta lietuviškoji "Dainava". Pirmename, vykstantiems į stovyklą, tenka pasiimti dvi paklodes, vieną pagalvei užvalkalą ir antklodę. Stovyklos vadovu sutiko būti fil. inž. Jonas Jurkūnas.

Šių metų stovyklai sudaryta įvairi ir įdomi programa priedant ir golfo turnyrą. Visa programa bus paskelbta spaudoje. Ten pat įvyks ir Korporacijos suvažiavimas.

Visi kolegos vykime į stovyklą, nes pačioj Korporacijos veikloj, čia išeivijoje, stovykla yra nepakeičiama proga korporantams (ėms) iš įvairių vietovių susitikti ir pabendrauti. Stovykloj sudarytos pažintys ir ryšiai plačiai jungia mus į vieną darnią Korporaciją. Stovyklose įgytas gilesnis savos ideologijos supratimas, naujos idėjos ir ryžtas atsispindi Korporacijos augime ir veikloje. Stovykla kiekvienai neolituana (ė) sutvirtina, to ir ieškome kiekvienas. Tad, iki pasimatymo Neo-Lithuania stovykloje!

Vyr. Valdyba

kos, bei vietų pasidalinimo vadovybėje apstu ir LB-nėje, ypačingai JAV-se.

A.G. pastebi JAV LB-nės puolimą, tačiau nenurodo nei kas nei už ką ją puola. Pabrėžia, kad siūloma įvairiausių planų LB-nei reformuoti, neva jos la-bui, bet iš tikro, tvirtina A. Gailiūšis, už tų planų slepiasi tik grupiniai interesai. Autoriui net susidaro įspūdis, lyg sąmoningai siekiam sukelti krizę LB-nėje. Tiesa, sekančiam sakinyje pats pripažįsta, kad LB-nėje krizes sukelti sunku.

Kas tą LB puolimą organizuoja ir kokiais būdais bando jį įvykdyti? klausia A.G. ir tuoj pat pats patvirtina, kad, "tai nekyla nei iš pavienių neorganizuotų asmenų, nei iš kultūrinių organizacijų". Puolimas, tvirtina A.G. kyla iš politinių partijų. Stiprokai kaltinami, Deja jie jokiais faktais nepagrįsti. Net ir į savo paties suformuluotus klausimus A.G. neranda konkrečių atsakymų. Tad nenoromis peršasi mintis, kad visitruptėli kitaip galvojančieji lietuviai negu A.G. yra kaltinami "antibendruomeniškumo" pasireiškimu. Kaltinimo vyriausias argumentas -- "LB požiūris!" Gi šio požiūrio aiškiai nenusako nei Aidų redakcija nei straipsnio autorius.

Tiesa, savo prielaidom pagrįsti A.G. pacituoja "Tėviškės Žiburių" kovo II d. vedamąjį: "Nesutarimų priežastys glūdi dviejų pradų susidirime -- partinio bei grupinio prado su bendruomeniniu pradų". Bėda susidaro ir čia, nes A.G. nenorisų tikti su "Tėviškės Žiburių" red. Pr. G. teigimu, jog šie du pradai -- bendruomeninis ir grupinis -- LB-nėje galimi suderinti. Pastarąjį tvirtinimą A. G. remia dr. J. Girmūnas "Tauta ir tautinė ištikimybė" p. 191, tik pamiršta nurodyti, ką tame puslapyje dr. Girmūnas įrodinėjo...

Asmeninis, grupinis ir bendruomeninis pradai, mano supratimu, yra ne tik galimas, bet ir būtinas suderinti LB-nės darbe. Nuo šio suderinimo didžia dalim pareina ir pagrindinio LB uždavinio -- lietuvių išlaikymo -- sėkmingesnis įgyvendinimas.

Toliau straipsnyje A. G. trumpai apžvelgia ALT įsikūrimą JAV-se ir nepasigali jai kietesnių žodžių, pridedamas, kad pastaroji sukurstė senuosius lietuvių išeivius prieš LB-nę. Tą ateivių kartų suskaldymą, tvirtina A.G., istorija pakaltins. Tenka stebėtis kaltininkų griežtumu ir jiems paremti argumentų stoka. Juk tą patį argumentą galima lengvai apsukti atgal ir pasakyti, kad dėka kai kurių bendruomenininkų nebendruomeniško elgesio ateivių kartos buvo suskaldytos! Argumentas būtų lygiai svarus, o be konkrečių pavyzdžių -- bevertis, tačiau kiršinantis.

A.G. streipsnyje randame ir prieštaravimų pradžioje tvirtinama, kad LB-nės "puolimas" kyla ne iš pavienių asmenų, bet reiškiasi per politines partijas -- atseit organizuotas. Straipsnio gale, tačiau, teigiama, kad LB daromi priekaištai kyla tik iš nedidelio asmenų skaičiaus. Sekantis pavyzdys iš prieštaravimų pačiam sau: vienoje straipsnio vietoje įrodinėjama, kad LB ir JAV-se turi teisę reikštis "politikoje" kitur sakoma: "Nė ra reikalo bažmintis, jei Washingtono lankosi dvi organizacijos: pakanka išaiškinti, jog lietuvių turi vieną politiką, kitą kultūrai bendrinę organizaciją. Kaip kultūrinė organizacija, LB privalo lankytis Washingtono ir rūpintis visais JAV vidaus gyvenimo reikalais, kurie gali turėti svarbos lietuvių reikalams, -- tai ne tik jos teisė, bet ir pareiga".

Prieštaravimų pačiam sau, atrodo, straipsnyje yra ir daugiau. Kalbant bendrybėmis, sunku ką nors pasakyti konkrečiai. Kalbėti bendrybėmis ir mažai pasakyti nūdien madinga, ypačingai bendruomenės jaunimo vadų tarpe. Apgalilestaujant, jų tarpan tenka priskirti ir šio straipsnio autorių. Tokių bendrybių A.G. straipsnyje gausu: "Opocijia tebedrumsčia visuo-meninio darbo darną, pasireiš-

kia vis naujomis obstrukcijomis per spaudą...., partinės dvasios apsėsta ALTa, kaip seniau, taip ir šiandieną nuo bendradarbiavimo su LB vis atsisako... partinės rietenos viduje greit LB suskaldytų... bendruomenininkai esate lepšiai -- aukojate savo priešui (ALTai)!"

Straipsnio pabaigoje A.G. sakosi peržvelgęs LB-nei daromus priekaištus, planus reformuoti. Gaila, kad autorius nerado reikalo nei ties vienu iš siūlomų planų sustoti ir rimčiau bei nuodugniau juos pasvarstyti. Vietoje to, jis prabėgoms ir dėl siūlomų planų ir dėl daromų LB-nei priekaištų, atrodo vienodai piktinosi. Kai kuriuos iš jų net savotiškai iškreipdamas pristato: "Prisideda prie LB autoriteto griovimo ir tvirtinimas, girdi, ji braunasi į valdžią". Toliau A.G. skuba aiškinti, kad "LB nesibrauna į svetimas valdžias, tegu tik kiti nesibrauna į LB valdžią". Nežinau, kur toki priekaištą A. G. girdėjo. Rimtam autoriui, rimtam žurnale, atrodo nei rašalo nereikėjo dėl to eikvoti. Juk LB-nei ir priegriaušiu nory neįmanoma kieno nors "valdžion" brautis. Iš kitos pusės pačiai LB-nei būtų iš tiesų naudinga, jei kuo daugiau lietuvių jos darbus vykdyti pretenduotų. Priekaištas, mano supratimu, su pagrindu yra daromas kai kuriems bendruomenininkams, o ne visai LB-nei. Priekaištas daromas tai daliai bendruomenininkų, kurie "po stalų" susiorganizavę ir užėmę jos "valdžią" tesirūpina vien tik "draudžiamą sukalbininkų" reikalais, o ne visos lietuvių Bendruomenės gerove ir jos uždaviniais -- lietuvių išlaikymu plačiąja šios sąvokos prasme.

Nežinau, ką A.G. turi galvoje tvirtindamas, kad prieš LB sugavoja vis naujų prasimanyimų, nes sekančiam sakinyje jau pats autorius skelbia prasimanyimą: "Neseniai buvo pradėta ieškoti "antibendruomeniškumo bendruomenininkų", jų nesuradus, ieškojimas nutrūko". Antibendruomeniškumą pasireiškimus keliau ir aš Dirvos puslapiuose. A.G. gerai žino, kad tokių pasireiškimų pasitaiko ir aukštesnius užimančių bendruomenininkų tarpe. Mano straipsnių serija sulėtėjo, bet nenutrūko. Sulėtėjo, deja, ne dėl to, kad medžiagos (atseit antibendruomeniškumo pasireiškimų) pritrūko. Anaipol ne. Sulėtėjo daugiausia dėl to, kad profesinis darbas tyrimo srityje yra gana pavydus laiko atžvilgiu.

Straipsnyje yra ir daugiau diskutuotinų ir gery minčių. Po kalbis tarp lietuvių bendruomeniniais reikalais yra būtinas. "Bendruomeninis požiūris", kad ir iš LB prigimties taško žiūrėnt nėra jau toks savaime suprantamas reikalas. Ypač, kai kalbame dėl LB partiškumo ar nepartiškumo koks jis turėtų būti (teorijoje) ir koks jis yra praktikuojamas bendruomenėje. Pirštai mdsų visų į save linke. Ka nesugebame vieni patys atsiekti, vieni iš mdsų ieškomės ideologinių susigrupavimų, kiti "draugų" sukalbininkų" pagalbos. Nei vieni, nei kiti, tačiau, neturime monopolio teisės į Bendruomenę. Gi Bendruomenės "Valdžion" atėjusių pirminę pareigą yra apjungti ir vienus ir kitus. "Draugų" sukalbininkų" taktinių ėjimų prisiziūrėję dalis mdsų bendruomenininkų rimtai susirūpinome surasti pastovesnių formų visai JAV lietuvių bendruomenei (organizuoti ir ne) pastoviau apjungti.

ISIGYKITE VERTINGĄ KNYGĄ

• Aleksandras Merkelis. ANTANAS SMETONA. Jo visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos leidinys. 740 psl. Kaina \$12.50. Gaunama Dirvoje ir tiesiog ALT S-goje, krepiančias į K. Pocių, 3908 Fir St., E. Chicago, Ind. 46313. Telef. (219) 397-9487.

Dr. A. Butkus

Mums rašo

LAIŠKAS DĖL STRAIPSNIO
"MAJORO JUOZO TOMKAUS
NUŽUDYMAS"

Gegužės 5, 1971 Dirvoje 34 nr. buvo atspausdintas V. Domeikos straipsnis "Majoro Juozo Tomkaus Nužudymas". Straipsnio tikslas papildyti ir patikslinti L. Dovydeno Knygoje tilpusį to įvykio aprašymą.

Deja, kaip matyti iš straipsnio V. Domeika apie tą įvykį nedaug žino ir jo patiekti daviniai yra netikslius.

Majoras J. Tomkus nenusižudė, bet buvo komunistų nužudytas kalėjime. Apie tą faktą namuose buvo perskaityta visa byla gauta iš prokuratūros vokiečių okupacijos metu. Liudininkų parodymai visai neatitinka V. Domeikos aprašomiems įvykiams.

Aš nematau reikalo plačiai diskutuoti šį asmeniškai liečiantį tragišką įvykį su man visai nežinomu asmeniu.

Majoro J. Tomkaus šeimos nariai -- stūnis ir dukrė -- gyvena New Yorko apylinkėse. V. Domeika galėjo atsiklausti jų nuomonės ir gauti ar negauti jų sutikimą to straipsnio spausdinimui.

Mandagumas ir kultūringų žmonių priimtos normos to reikalauja.

Į buvusio komunistų pareigūno, Lietuvos T.S.R. deputato, parašytą knygą nėra reikalo kreipti dėmesio.

Nuo kada mes pradėjome remtis komunistų pareigūnų parodymais ieškodami tiesos? Kodėl komunistų valdininkų pareiškimai apie garbingą karį ir patriotą lietuvių priimami už tiesą?

Kodėl staiga imama teisinti komunistų kraugeriški darbai patriotinės -- tautinės spaudos puslapiuose?

Keista, kad Dirva sutiko tokį aprašymą atspausdinti. Majoro J. Tomkaus tragedija nėra objekta Dirvos puslapiams pripildyti remiantis to laiko komunistų pareigūnų pasisakymais.

Reiškiu pagarbą,
Mindaugas Tomkus

NEPAGRISTA SENSACIJA

Birželio 25 d. Draugas paskelbė pirmame puslapyje: S. Kudirka sulgyntas su Gandhi, Brandtu, Paulium VI.

Esą, ta žinia, paimta iš National Review žurnalo, birželio 29 d. laidos anketos atsakymuose, kas yra labiausiai gerbtinas, garbingiausias asmuo pasaulyje, pagal Gallup biuro davinį, šeštą vietą užėmė Simas Kudirka.

Deja, taip nėra. Tai nevykęs National Review teksto išaiškinimas. Birželio 29 d. laidoje National Review, skyriuje For the Record, kaip visad patiekia pasaulio naujienas, labai trumpai, lakoniškai, patraukliai maišydamos įvykių paradoksus, Ivykį nuo įvykio redakcija skiria daugraščių, keturių taškų perskirta. Po daugraščių seka kito įvykio aptarimas. Aptarimai yra gerai pastdyti, dažnai, sarkazmo druska.

Vieta, dėl kurios kalbame, atrodo taip:

.... A recent Gallup poll of world leaders who were asked: "Who is the most admired person in the world?" came up with Mrs. Indira Gandhi. Others, in order, Willy Brandt, Mrs. Golda Meire, Pope Paul and U Thant Simas Kudirka, the Lithuanian sailor who made the mistake of trying to escape via a U.S. Coast Guard vessel, has been sent to the Potomac labor camp to serve out his ten-year sentence. That was the prison where authors Andrei Sinyavsky and Yuli Daniel were held....

Tačiau ir tose trumpose eilutėse matyti užuojauta Simo Kudirkos įvykiui. Lietuviai turėtų parašyti žurnalui trumpus padėkos laiškus už Simo Kudirkos tragedijos priminimą.

LITUANISTIKOS INSTITUTO TREČIAS SUVAŽIAVIMAS

Gegužės mėn. paskutinėmis dienomis Chicagoje įvyko L.L. suvažiavimas, kurie šaukiami kas treji metai (pirmasis buvo Washington 1964, antrasis -- Philadelphia 1967). Suvažiavimas prėjo gerokai paraudusioje ir atsijauninančioje nuotakoje, kai per paskutinius rinkimus nariais buvo padarytas gerokas skaičius liberalų ir dirbtinai ieškota prieaugliaus, kad ir neturinio atitinkamų kvalifikacijų. Kažkaip įtartina, kai "akiratininkai" ir "metmenininkai" staiga susidomėjo lituanistika. Kvepia kontrabanda, pagyvensim -- pamatysim.

Sprendžiant iš spaudos ir dalyvavusiųjų išpūdžių, suvažiavimas praėjo kaip ir kiti panašūs susibūrimai. Buvo paskaitų ir referatų, viso 22, gal net per daug, jų tarpe desėtas istorinės temomis. Kai kurios paskaitos buvo stiprios, akademinio lygio, kitos šiaip sau -- plaukinėjimas paviršiumi. Stipriau buvo nagrinėjamos istorinės temos, daug silpniau literatūrinė. Kai kurios paskaitos buvo visai ne vietoje. Pvz. dr. L. Sabaliūno tema "Lietuvos socialdemokratija ir tautinis klausimas 1893-1904 m." gal būtų tikusi kokiam partiniam suvažiavimui, bet ne lituanistinių studijų institutui. Visi žinome, kad iš socialdemokratų išsivystė bolševikai, o kaip jie sprendžia tautinį klausimą, seniai yra žinoma. Kai kurie vyresniosios jau išmirusios kartos lietuviai anuomet tik per nesupratimą arba dėl tada vyravusios mados buvo nykrypę į socialdemokratų eiles ir tautinį klausimą kėlė prasižengdami su marksistine doktrina arba į ją pakankamai neįsigilinę. Pagaliau soc. - dem. rolė lietuviškame gyvenime buvo nereikšminga, išskyrus kelis prasikėčiusius asmenis. Didžiajame Vilniaus Seime 1905 m., kai revoliucinės nuotaikos buvo smarkiai pakilusios, soc.-dem. ir jiems prijauniančių buvo vos 150-200, kai viso atstovų susirinko apie 2,000.

Visiškai ne savo vietoje buvo ir kitos dvi temos: dr. Z. Rekašiaus (stebuklas, kad jis dar nepadarytas L.L. nariu) "Lietuvos gyventojų kaita pokario metu" ir savotiškai pagarsėjusi dr. T. Remeikio "Kontraktuotos urbanizacijos bandymai, atsiekimai ir perspektyvos Lietuvoje". Tokios temos gal tikėtų ekonomistų, bet ne lituanistų suvažiavimui. Pagaliau abu paskaitininkai nieko naujo nepasakė.

Prof. V.S. Vardys, kuris yra "Center for Russian Language and Soviet Area Studies" direktorius Oklahomoje ir Muenchene, davė grynai informacinį referatą: "Baltijos valstybių studijos Vakaruose", kurį ištiesai atspausdino "Draugas" (birž. 19 d., antroji dalis). Informacija visados prasiverčia. Tik vienas dalykas nustebino, tai kalbėjo per didelį būgštavimas, kad vyresnioji emigrantų karta, esą, per daug dėmesio kreipianti politikai ir norinti mokslą supolitininti. Todėl, cituojama Vardį, "mokslo žmonėms nuo šios 'vergijos' emigrantiniam mokslui su-

politizavimui reikia išsivaduoti". Esame tikri, kad komunistinė spauda čia ir okup. Lietuvoje su pasigardžiuoju pacituos kai kurios išsireiškimas iš Vardžio referato. Visi sutinkame, kad kur toks "supolitizavimas" pasitaiko, tai reikia jo vengti. Tačiau labai dažnai mes pastebime kaip tik priešingą reiškinį. Mes nuolatos pastebime, kad daugelis JAV istorijos profesorių, dėstydami apie 1940 m. įvykius rytų Europoje, pateikia pirmą supolitintą sovietinę versiją, pvz., kad Baltijos kraštuose buvusi fašistinė diktatūra, tų kraštų liaudis sukilusi, ją nuvertusi ir laisva valia įsijungusi į Sovietų Rusijos vadovaujamą laisvųjų tautų šeimą, kaip lygūs su lygiais ir t.t. Tik retai užsimenama, kad raudonoji armija padėjusi pasireikšti tai "laisvai valiai". Dabar Pabaltijos tautos esančios labai laimingos, ten klesti ekonominė gerovė, vyksta didelė kultūrinė pažanga, vadovaujant "vyresniam broliui", ir tos tautos nieko daugiau netrokštą, kaip tik įgyvendinti komunizmą, susilieti ir išnykti didžiojoje tarybinėje (nesakoma: rusiškoje) bendruomenėje... Ar gi girdėdami tokius dalykus mūsų jaunieji studijantai turi tylėti? Jeigu jie patiekia dokumentus, faktus ir statistikas, kad buvo ir yra kitaip, tai ar tas jau bus smerktinas "politizavimas"? Vadininkite kaip norite, bet mūsų vyresnių ir jaunų, pareiga yra pasipriešinti šiai sovietinei propagandai, jų meluparemtam politizavimui. Mes turime pateikti dokumentus ir duoti faktus, kurie parodo, anot istoriko Rankes, "kaip iš tikrųjų buvo" (wie es tatsächlich war). Šašmoningi pabaltiečiai profesoriai ir studentai taip ir daro, ir čia nėra joks paniekos užsitarnavęs "politizavimas", bet kiekvieno padorus asmens pareiga. Taipbandė daryti ir pats Vardys savo knygoje "Lithuania under Soviets" (1965). O dabar, atrodo, jis jau išsigando. Ar jam kas nors neįkalbėjo baidytis savo šešėlio? Žinoma, reikia plėtinės drąsos. Dabar šiame krašte vyrauja tokios nuotaikos, kad rusų ir rytų Europos departamentuose dirbą profesoriai turi pasirodyti labai liberalūs ir vengti kritikuoti komunizmą ar tų kraštų santvarką. Kitaip bus apšaukti konservatoriais, atsiliekiatais, reakcionieriais ir pan., gali lengvai netekti savo vietos, būdami apkaltinti neobjektyvumu ir "politizavimu". Tuo tarpu girk išsijusęs komunizmą, ieškok naujų pažintų apie jį, tai bus laikomas pažangiu, apsišvietusiu, objektyviu ir viskas bus gerai, bematant kilsi karjeroje.

Labai rizikingas yra jau seniai V. Širvydo "Vienybėje" įkyliai brukamas ir dabar Vardžio paremtas siūlymas "sukaupti resursus baltologijos ar bent lituanistinių studijų profesdrai įsigeiti, kaip yra padarę ukrainiečiai Harvardo universitete". Mes žinome, kokios nuotaikos vyrauja Harvardo, Yale ir kituose dideliuose JAV universitetuose. Kokia bus garantija, kad už mūsų pinigų jie nepasikvies iš pačios okup. Lietuvos kolk J. Žiugždą ar V. Niunką, kurie ten

net akademikais buvo padaryti? Pagaliau ir čia JAV netrūksta raudonsnapių. Net toks jėzuitų laikomas Georgetown u-tas Washington, gal norėdamas pasirodyti, kad jis nepolitikuoja arba yra tolerančias, priėmė rytų Europos istorijai dėstyti jauną raudonsnapi, kuris nei kiek nesivaržydamas dėsto sovietines tezes. Kai koks pabaltietis studentas kartais per seminarą nebenukenčia ir pradeda "kirsti" profesorį, tai išėina taip, kad studentas politikuoja, o profesorius -- ne. Viskas atbuliniame bėgyje, kaip daugelis dalykų šiame krašte.

Jeigu to suvažiavimo metu duotas paskaitas manoma atspausdinti, tai reikalinga bus daryti stropi atranka, arba duoti tik santraukas, nes popierius šiais laikais yra per brangus bet ką spausdinti.

Savotiškas prielipas prie to suvažiavimo buvo LB Centro valdybos suruoštas simpoziumas "Išsivijos kultūrinės politikos problemos ir kryptys". Svarbiausi kalbėtojai buvo "Aidų" red. dr. J. Girmius, "Metmenų" red. dr. V. Kavolis ir Lietuvių Fondo valdybos pirm. dr. K. Ambrozaitis. Diskusijoje dalyvavo dar keletas asmenų. Teisingai vienas klausytojas tokias dažnai priešingas nuomones pavadino "šviučių tuščiąjį erdvę". Prisimena žinoma Krylovo pasakėčia, kas atsitiko, kai į vieną vežimą buvo sukinkyti, lydeka, vėžys ir gulbė. Iš viso tą (ir kitus panašius) simpoziumus geriausiai tikėtų pavadinti "bendruomeniška plepalynė", -- žmonės plepa, bet iš tų plepalų nesi jočių grūdų. Jeigu plepėtojų kelionėms dar ir visuomeniškų pinigų išleidžiama, tai jau grynas nuostolis.

Kaip ir per pirmą du suvažiavimus, organizaciniuose institutų posėdžiuose daugiausia laiko užėmė kalbos ir ginčai dėl statuto. Vis atsiranda koks "talkontonas", kuris nežino kada sustoti ir mano, kad tik jis turi visą išminties maišelį. Tas statutas buvo pakeistas, perdirbinėtas ir papildytas jau bent keturis kartus. Ir tobuliausias statutas nieko nepadės, jei instituto nariai nenorės dirbti, arba nebus lėšų jų darbams paremti. Pagaliau nuolatos daromi priekaištai, kad instituto vadovybė nesilaikanti statuto. Dabartinis prezidiumas tokiu statuto nuostatų nepaisymu ypatingai pasižymėjo.

Savotiška staigmena buvo siūlymas sulikviduoti instituto lituanistinę biblioteką, kurią pradėjo organizuoti anksčiau buvęs prezidiumas, sukupė 540 knygų, daug žurnalų ir kitų spaudinių. Ar tik nebuvo kieno nors pakista "geniali mintis", kad mums lituanistinė biblioteka nereikalinga, nes kas norės studijuoti lituanistiką, tas galės važiuoti į Vilnių. Ten komunistų "išvalytose" bibliotekose nerasta daugelio nepriklausomos Lietuvos ir gal nei vieno išsivijos leidinio, išskyrus komunistinius. Jei šitokiu keliu bus einama, tai sekančiame suvažiavime greičiausiai bus pasiūlyta sulikviduoti tą Lituanistikos Institutą, kaip visiškai nereikalingą, kai Viniuje yra "korsakinis"...

Šios kritiškos pastabos dar nereikšėja, kad tas suvažiavimas buvo nereikalingas. Gerai kad jis įvyko. Paaiškėjo daugelio veidas. Tačiau daugelis dalykų galė-

Nepriklausomos Lietuvos prezidentų pagerbime kalba gen. konsulas dr. P. Daužvardis. Kairėje stovi išsivijos organizatorius A. Juškevičius. Prie vėliavos ramovėnai K. Leknickas ir J. Litvinas. J. Breivės nuotrauka

PAGERBĖ NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PREZIDENTUS

LKV Sąjunga Ramovė Chicago skyrus pagerbė Nepr. Lietuvos prezidentus, jų garbei-atminimui pasodindami egles Al. Stulginskui ir dr. K. Griniui greta jau senai pasodintos A. Smetonos eglės, Tautų Draugystės parke prie Michigan City, Ind.

Medžių sodinimo iškilmės buvo suorganizuotos plačiai ir iškilmingai prarastos. Dalyvavo: Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis, politinių grupių atstovai, suaugusių ir jaunimo organizacijų atstovai, paskiri kultūrininkai ir apšiai visuomenės, viso apie porą šimtų žmonių. Iškilmės įvyko š. m. birželio 20 d. Jas pravedė ilgametis ramovėnų skyriaus pirmininkas A. Juškevičius.

Nustatytu laiku prasidėjo iškilmės. Jų vadovas A. Juškevičius pasakė trumpą atidaromąją kalbą. Pagerbdamas buv. Lietuvos prezidentus. Tylos minute buvo pagerbti ir visi kovojusieji -- žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Kun. J. Vaišnys, S. J. skaitė invokaciją.

Po to kalbėjo Lietuvos gen. konsulas dr. P. Dauž-

vardis, prof. B. Vitkus -- VLIKo vardu, pulk. J. Švedas -- L. Savanorių sąjungos, K. Pocius -- Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos, prof. M. Mackevičius -- L. Valstiečių Liaudininkų sąjungos, B. Babickienė -- D.L.K. Birutės draugijos, J. Jasaitis -- LB Vidurio vakarų apygardos, gen. prof. St. Dirmantas -- LKV Sąjunga Ramovės centro valdybos, kun. v. s. J. Vaišnys -- L. Skautų Sąjungos.

D a u g u m o s k a l b ė t o j ų,

A. Beržienė

Chicago skautės prie prezidento Antano Smetonos eglės Tautų Draugystės parke prie Michigan City. Kairėje stovi ps. R. Vaitkevičienė. J. Breivės nuotrauka

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskačius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

**RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

Alfa

IŠEIVIAI KOVOJE DĖL LIETUVOS LAISVĖS

A. JURGENAS

Lietuvos laisvės byla, kuri mums yra tarptautinės politikos centre, kitataučiams dažniausiai atrodo, kaip vienas iš antraeilii kovos tarp laisvo pasaulio ir komunizmo aspektų. Pats faktas, kad Lietuva yra komunistinės Sovietų Sąjungos okupuota, neatsiejamai jungia Lietuvos atstatymo klausimą su kova prieš komunizmą ir prieš Sovietų Sąjungą. Šašmoningi komunizmo priešai jaučia simpatijų Sovietų pavergtoms tautoms, jų tarpe ir lietuviams, bet tiems, kurie yra komunizmui neutralūs arba palankūs, mūsų kova atrodo nereikšminga, o gal net ir kenksminga. Mūsų bylą pasunkina tai, kad Amerikos susižinojimo priemonės, -- spauda, televizija ir radijas, -- daugumoje yra rankose žmonių, priklausančių ideologinei grupei, kuri amerikietiška terminologija vadinama liberalais, o šie kartais gal ir nemėgsta komunistų, bet dar labiau nemėgsta tų, kurie komunizmui priešinas. Jų pasiklausius atrodo neaišku, kas buvo blogesnis, Stalinas ar sen. Joseph McCarthy. Liberalų ideologija nušviečia informacijas, teikiamas per susižinojimo priemones, nes jie nustato, kurie įvykiai yra "naujišnos", atseit, skelbtinos visuomenei, o kurie ne. Liberalų šališkumas buvo nuo seno pastebimas, bet daugelį metų niekas nedrįso to viešai iškelti, kol prieš porą metų tai padarė viceprezidentas Agnew.

Liberalams atrodo sunku įsisąmoninti, kad priešas galėtų būti kairėje. Net kai kova eina tarp pačių Jungtinių Valstybių

kariuomenės ir Vietnamo komunistų, susižinojimo priemonės dažniausiai daugiau prielankumo rodo savo krašto priešui, šiaurės vietnamiečiams ir Vietkongui, negu savo krašto sąjungininkams, pietų vietnamiečiams, ar net savajai kariuomenei. Savųjų padarytos klaidos ar nusikaltimai bus su pasigerėjimu iškelti, kai priešo daromos žudynės praeinamos prabėgom arba nutylimos. Liberalams, rodos, yra liguistas malonumas niekinti savo kraštą ir džiaugtis savųjų nepasisekimais. Rusų filosofas Berdiajevas yra pasakęs, kad priešrevoliucinių laikų Rusijos inteligentai jautė reikalą patys save apspiaudyti; panašus savęs apspiaudymas dabar kartojasi Amerikoje. Tie, kurie tai daro, jaučiasi atlieką labai vertingą ir gražų darbą, parodantį, kokie aukšti jų idealai ir kaip skaudžiai jų pergyvenama tai, kad gyvenimas Amerikoje tų idealų neatitinka. Užtat juo labiau Ameriką niekinsi, tuo didesnis idealistas busi. Šita prasme ir yra vartojamas žodis "idealistas". Priešingai mums įprastam galvojimui, idealistas ne tas, kuris dirba bendram labui, bet tas, kuris nenori nieko bendro turėti su dabartine, jo idealų neatitinkančia visuomene ir yra pasiryžęs savo kraštą griauti ir sugriauti tų savo idealų vardu. Liberalai, kad ir patys tiesioginiai nedalyvaujantys griovimo darbe, atlaidžiai, o dažnai ir su pasigėrėjimu, žiūri į idealistinius griovikus, vad. naująją kairę.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Ivairiaspalvė Algirdo Grigaičio fotografijos paroda

Šiais metais, birželio 12 d. Chicagoje, Čiurlionio galerijoje susilaukėme Algirdo Grigaičio antros fotografijų parodos, kurią suruošė Santaros Šviesos organizacija.

Pirmoji paroda A. Kezio, S.J., sukėlus didelį dėmesį, vėliau buvo perkelta į kitus miestus.

Šioje parodoje A. Grigaitis išstatė 130 nuotraukų, parododamas įvairią techniką, kuri šiandieną naudojama moderniojoje fotografijoje ir tai ką pats yra suradęs ir atsie-

ANTANAS NAKAS

kęs eksperimentuodamas su "šviesos rašyba" ir ieškodamas vis naujų fotografijos išraiškos priemonių. Ši paroda tai jo paskutiniųjų 3-jų metų darbas. Eksperimentuodamas ir ieškodamas naujų kelių fotografijos mene, Grigaitis daug prisideda prie jo istobulini- mo, ir dabar jau plačiai kalbama, kad fotografija yra atskira meno šaka.

Nemaža laiko praėjo kai prancūzas Jacques

Daguerre su Niepce 1839 m. po daugelio eksperimentų išrado fotografijos aparatą ir šviesai jautrią plokštelę, kuri prieš naudojimą buvo apdirbama įvairiais chemikalais, neišskiriant sidabro ir vario. Tačiau tokia plokštelė pasirodė labai nejautri šviesai. Reikėjo nemažiau vienos valandos laiko kol fotografuojamo objekto šviesos spinduliai pradėdavo plokštelėje palikti žymes. Dabar tas laikas skaičiuojamas sekundėmis ir, norint nusifotografuoti nereikia prieš foto objektą kankintis ištisą valandą... Dabar-

tinu metu fototechnologija pasiekė aukštą laipsnį ir vis dar kasdien tobulėja ir išrandami nauji aparatai, fotografijos gamybos būdai. Fotografija pasidarė nepa- mainoma komunikacijos priemonė. Mokslo ir kultūros pažanga daugelio atveju šiandieną remiasi fotografija. Ji rišasi su kitomis mokslo šakomis: optika, chemija, fizika, mechanika, ir be to dar su fotografuojančio meniškumu pajautimu ir nusiteikimu, kuris fotografija gali padaryti meno kūrinį. Beto fotografija turi dar vieną didelį privalumą: jo sudėtiniai mokslo ir meno elementai yra visiems prieinami ir nebėra išimtinia privilegija tik kvalifikuotų mokslininkų.

Ir mūsų tarpe atsirado žymių fotografų, kurių vardai dažnai minimi svetimausių spaudoje. Iš žinomų fotografų kurie jau buvo suruošę individualines parodas tenka paminėti: A. Kezį S.J., K. Izokaitį (išimtinai dirbantį tik amerikiečių žurnalams), A. Grigaitį, V. Maželį, J. Kasakaitį, U. Juodvalkį ir dar keletą kitų, kurių pavardžių dabar negaliu prisiminti. A. Grigaičio nuotraukų yra amerikiečių leidžiamame fotografijos žurnale "Terra", o spausdinamoje knygoje "Chicago's Vadovas" jo soliarizuotoms nuotraukoms yra paskirta 8 puslapių vietos. Šitokių mūsų fotografų - menininkų prieaugliu ir veikla galime džiaugtis ir didžiuliais.

Grigaitis savo darbuose nesilaiko vienos krypties. Visą parodą -- 130 nuotraukų galima pa-

Iš Algirdo Grigaičio foto parodos.

skirstyti į keletą grupių, kuriose jis vartoja įvairią techniką. Čia randame grupę realistinių nuotraukų, pusiau realistinių, grafikos pobūdžio (photolith), soliarizuotų ir 14 spalvotų abstraktinių nuotraukų padidintų iš skaidrių ir dar kitos technikos, vartojamos šių dienų fotografijoje. Kas liečia paskutinę paminėtą grupę spalvotų nuotraukų tai iš jų įdomiausios Nr. 1, 2, 4, 7, 12 ir 13. Pačios skaidrės ekrane sužiba daug subtiliau ir spalvingiau, negu iš jų padarytos nuotraukos. Nuotraukose nesimato visų originalo spalvų. Kas liečia skaidres, tai Grigaitis moka iš spalvoto paveikslų detalių padaryti gerą abstraktą, kur pats menininkas sunkiai atpažįs tą vietą iš kurios abstraktas paimtas. Grupėje realistinių nuotraukų, kurios vaizduoja Meksikos gyventojų būties nuo jaunystės iki senatvės išsiskiria Nr. 31 -1, 92, beto dar įdomios berniuko -- laikraščio pardavėjo, bulių kova ir dviejų berniukų nuotraukos su skirtingais veidų apšvietimais. Iš kitų grupių išsiskiria Nr. 52-22, 53-23, 60, 29 ir eilė kitų gerų nuotraukų, kurios neturi pavadinimų, o tik numerius ir dėlto apie jas kalbėti spaudoje labai sunku, nes skaitytojui numeriai nieko ne sako. Esu nuomonės, kad būtų buvę geriau, jei nuotraukos, jei ne visos, tai bent dalis turėtų pavadinimus, kuriuos ruošiant parodą keletą metų, nesunku pritaikyti. Parodos pobūdis su paveikslų pavadinimais įgauna daug įdomesnę turinį ir

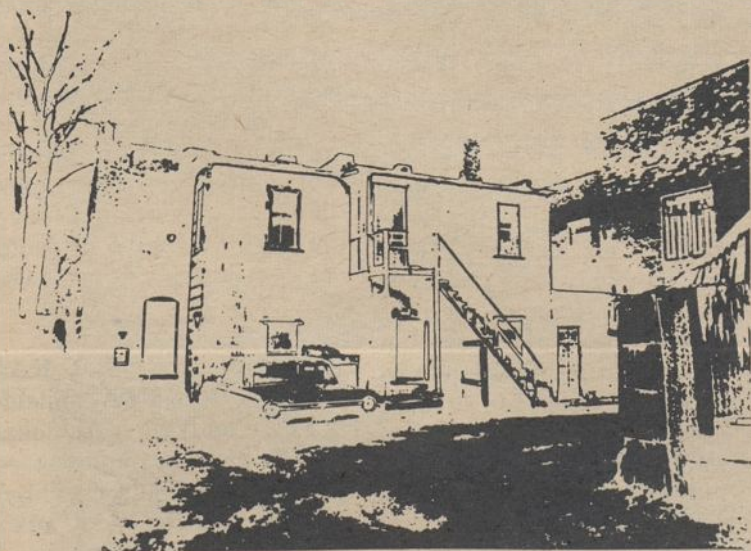
paroda susilaukia daug didesnio lankytojų dėmesio. Parodos turi auklėjimo reikšmės. Labai gaila, bet turiu pasakyti, kad dalis žiūrovų neįstengia arba tingi susimąstyti ir atkreipti dėmesį į gerą prasmingą nuotrauką, jei mato tik nieko jiems nesakantį numerį.

Parodos nuotraukos turi gerą kompoziciją. Centriniai nuotraukų objektai gerai išbalansuoti šalutinėmis temomis, kurios svarbios ir pakeičia nuotraukos menišką vertę. Beveik niekur nėra tuščių, bespalvių nereikšmingų plokštumų. Nuotraukų pobūdis: žmogus, jo būties supama aplinka, gamta ir eilė, mano manymu vertingų eksperimentų, vartojamų šiu dienų fotografijos mene, kurie pakelia fotografijos vertę ir pa-

deda tam menui žengti pirmyn. Be to eksperimentai išskiria fotografą - menininką iš kitų tos rūšies menininkų, jei jam pasiseka surasti ką nors naujo. Grigaičio nuotraukose daug išradingumo, liūdesio, bet nėra džiaugsmo.

Technikos įvairumas suteikia šiai parodai didesnę vertę. Grigaičio manymu kiekviena gera nuotrauka reikalauja skirtingos pagaminimo technikos. Taikant vienodą techniką, nuotrauka praranda savo paskirtį ir originalumą.

Ši paroda nei kiek neblogesnė už matytas amerikiečių žymių fotografų parodas. Padarius nuotraukų atranką, ji turėtų būti iš Čiurlionio galerijos perkelta į kitas vietas, kuriose platesnė amerikiečių masė galėtų ją pamatyti.

Iš Algirdo Grigaičio foto parodos.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerei pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ,

ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Kreipkite dėmesį į naują adresą:

488 MADISON AVENUE, FLOOR 21ST,
NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue ---- Tel.: 254-5456
New York, N. Y., 10011, 135 W. 14 St. CH 3-2583

Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue542-1767

Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway268-0068

Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue856-2674

Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue278-6966

Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street925-2737

Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road884-1738

Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue372-4685

Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave.374-6446

Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256

Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.365-5255

Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue246-9274

Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St.363-8569

Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.261-2994

New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard562-1446

Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave.373-8783

Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street472-6387

Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street274-6400

Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street763-4818

Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street481-2750

San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street346-1571

Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street756-6766

Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre

1/2 Block North of 12 Mile Road751-6760/1

Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.441-4712

Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street798-2868

Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street743-0440

Iš Algirdo Grigaičio foto parodos.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVISKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės
New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su šiltu ir šaltu tekančiu vandeniu kainuoja tarpe \$45.00 ir \$55.00 savaitei dviem asmenim.

Atdari nuo Memorial dienos iki pirmo spalio.

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave., Ocean City,
New Jersey 08226

Telefonai: 399-9871, Privatus 399-1221
Area Code 609

BALTIMORIEČIAI SUŽAVĖTI ALT S-gos SEIMU

Šių metų ketvirtasis, prieš vasarą paskutinis, ALT S-gos Baltimorės sk. susirinkimas įvyko birželio 5 d. Išklausyta pranešimų iš S-gos seimo Philadelphia, kur baltimoriečių atstovybė didumu buvo antroji po šeiminių — philadelphiečių.

Pirm. VI. Bačanskas, dalyvavęs jau kelintame S-gos seime, sakė, kad niekad anksčiau nebuvo tiek daug stebėtojų iš kitų organizacijų, kaip šiame suvažiavime. Visi domėjėsi, ką veikia ALT S-ga ir ką ji nutars. Pirmininkas pasidžiaugė Baltimorės skyriui tekusia didele garbe, kad mūsų narys N. Rastenis pakeltas į S-gos garbės narius. Pakaitomis su žmona šeiminkams jis perskaitė savo sukurta patriotinį eilėraštį, kuris klausytojams padaręs didelio įspūdžio.

Julija Rastienienė sužavėta seimo vadovybe, jos dėmesiu visiems dalyviams, jos lygiu atsižvelgimu į visų nuomones. Nebuvo jokios nedarnos. Tik pasigesta jaunimo, nedaug buvę ir senosios kartos veikėjų. Daugiausia dalyvių, jau pradėjusių antrąją savo gyvenimo pusę, buvo iš naujosios ateivijos. Vieno posėdžio metu stipriai pakalbėjo mūsų atstovas Vyt. Bačanskas, už tai p. Trečiokienės net pabučiuotas.

Mūsų šeiminkams patikusi ir banketinė seimo dalis, ypač neolitanų orkestras. Svarstant mūsų būsimąjį rudeninį parengimą, ne vienas šioje sueigoje patarė kvies-tis neolitanų kapelą ir dai-

nininkę V. Stankuvienę. Tuo klausimu betgi nuomonės nesutapo, ir dar nieko galutinai nenuverta. Vieni manė, kad kasmet rengiamą koncertą reikia atidėti pavasariui, o rudenio suuroš-ti tik adv. V. Laukaičio pagerbtuves su trumpa menine dalimi. Kiti spyrė rengti ir koncertą ir paminėjimą dar šį rudenį.

Gegužės 16 d. numatytas Lietuvos Ažuolo aplankymas Anapolyje, Marylando sostinėje, neįvyko dėl lietaus. Tačiau antroji programos dalis — pietūs — Sve-tainės valgomajame buvo patiekti nemažam baltimoriečių būriui. Sk. izdas ne-nukentėjo, o smarkus tos dienos lietus ažuolui taip pat išėjo į sveikatą. Dabar liet. medį nutarta aplankyti tautinės šventės proga — rugsėjo 8 d.

Gražus vietos liet. visuomenės, tautininkų ir Baltimorės estų būrelis, vadovaujamas Vyt. Bačansko, birželio 13-tąją dalyvavo Washingtone tautinėje katalikų šventovėje didžiųjų trėmimų 30 metų sukakties paminėjimo pamaldose. Jas laikė kun. K. Pugetičius, Baltimorės arkivyskupijos radio ir TV reikalų tvarkytojas. Labai gaila ir tautiniu požiūriu nuostolinga, kad mūsų vyrų choras "Daina" išvykoje nedalyvavo. Jie būtų iškilmės pakilumą gerokai sustiprinę. "Pulkim ant kelių" ir ypač tautos himnas katedroje sugiedota labai nedarniai ir blankiai. Tuo tarpu estai ir latviai savo tautines gies-

mes daug sklandžiau sugiedojo.

Kadangi tą pačią dieną Liet. Svetainėje vyko sk. narės J. Aušraitės mokslo užbaigtųjų pokylis, tai sugrįžusieji iš Washingtono, kas turėjo pakvietimus, ten ir sugužėjo. Kartu buvo pakviesti pasivaikinti ir minėti estai su savo judriuoju vicepirm. August Kuklane, kuris su lietuviais labai artimai bendrauja, dažnas svečias įvairiose mūsų parangose.

Sk. izdininkui Ant. Sajauskui pranešus apie pinigų kuopos padėtį, paskirta 25 dol. auka čiurolioniečių kelionei į P. Ameriką paremti. Nutarta susitikti už dviejų savaitių sk. narių pobūvyje pas A. ir J. Račkauskus. (sm)

ELIZABETH

ALT S-GOS ELIZABETHO SKYRIUS GYVUOJA

Kaip ir visur kitur, taip ir čia būna tam tikro atoslūgio ar net pasyvumo, nors daryti ir nestovėti vietoje. Tačiau naujai išrinktai valdybai pagaliau pasiskirsčius pareigoms, vėl viskas atkuto ir abuojuose simptomai dingę lyg dūmas vėjui pūstelėjęs.

Dabartinė valdybos sudėtis atrodo taip:

Vytautas Abraitis — pirmininkas, Petras Lanys — vicepirmininkas, Stasys Lukoševičius — antrasis vicepirmininkas (vėliau pasitraukęs, tačiau likęs kandidatu ir pažadėjęs dalyvauti

valdybos posėdžiuose), Pranas Damijonaitis — izdininkas, Jurgis Miežaitis — sekretorius, Julius Vėblaitis — meno ir informacijos reikalams.

Revizijos Komisijon išrinkti:

Vincas Misiūnas ir Jurgis Naruševičius.

Beje, Stasys Lukoševičius ir toliau rinks Dirvą šventiniams skelbimams ir prenumeratams, o Vilties draugijai telks akcijas-šėrus. Atrodo kartais sunkiai įtikėtinas dalykas, kad vienas žmogus taip stropiai ir nuosirdžiai per eilę metų apštalautų lietuviškos spaudos labui. Tačiau taip yra! Kitą tokį Dirvos finansinių reikalų darbininką surasti šiam pertekliaus krašte vargiai ar būtų įmanoma; visi esam pasinėję į savo reikalus srautą.

Petras Lanys yra pakvietęs visus skyriaus narius, jų šeimas ir prijauniančius rugpjūčio mėn. 14 dieną, šeštadienį atvykti į jo vasarvietę Asbury Park, N. J., 514 Fourth Avenue į metinę iškylą ir pailsėti bei pasimaudyti Atlanto vandenyne. Pavakario metu jis ketina visus svečius ne tik nuvesti į savo dukters Vidos sodybą, bet dar yra tvirtai pasiryžęs visus pavaišinti. Taigi, pasilaikykime rugpjūčio 14 dieną šiai tradicinei iškylai.

Kaip jau įprasta Tautinės Sąjungos Elizabeth skyrius ir šį rudenį yra Tautos šventės rengėjas, kuri įvyks rugsėjo 18 dieną, 7 val. vakare, Elizabetho Lietuvių Laisvės Salėje, 269 Second Street, Yra užsimota iš Chicago pasrašyti dr. Kazį Bobelį, kalbai pasakyti, o meninei daliai kvieštis New Yorko vyrų chorą, vadovaujamą Vytauto Strolios. Be to, skyrius yra užsimojęs ruošti viešą Naujųjų Metų sutikimą Elizabeth lietuvių svetainėje.

Pagyrimo vertas yra nutarimas, kuriuo skyrius yra įstojęs į milijoninį Lietuvių Sondą \$100 įnašu. Valdyba nepamiršta lietuviškos spaudos ir remia Dr. Vinco Kudirkos vardo šeštadieninę mokyklą. Vytautas Abraitis yra išsiuntęs Brazilų, Kudirkos ir Simokaičių reikalais eilę laiškų New Jersey senatoriams, atstovų rūmų nariams ir kitiems aukštiesiems Amerikos pareigūnams. Beje, į skyrių atėjo du nauji nariai: Lietuvoj buvęs gimnazijos direktorius Vincas Ambraziejus ir Kazys Čiurlys, jautrus lietuviškiems reikalams vyras.

Taigi matome, kad šie darbų planai ir užsimojimai rodo, jog skyrius yra gajus ir valingas atlikti įvairius lietuviškai veiklai reikalingus darbus. Ir jis tikrai stengsis juos kuo geriau įvykdyti, jei visi nariai ir Elizabetho visuomenė parodys tam dėmesį ir savo paramą. (j.p.v.)

AR UŽTENKA MAISTO

PRODUKTŲ LIETUVOJE?

Maisto produktų Lietuvoje pakanka ar ne? Jei spęsti iš oficialių pareiškimų — jų tiek pagaminama, kad sugebama aprūpinti ir Sovietų Sąjungos respublikas ir užsienio kraštus. Tačiau tikrovė yra kitokia (kiek ji liečia Lietuvos gyventojų aprūpinimą).

Vienas padėties gražinimo pavyzdys, tai maisto pramonės "ministro" pavaduotojo J. Šiplos pasakojimas "Komj. Tiesos" (nr. 233) korespondentui. Esą, pramonės įmonių skaičius auga, Panevėžio duonos gamykla teikianti vartotojams 65 tonas duonos gaminių per parą, 1970 metų pabaigoje turėjo pradėti darbą naujas cukraus fabrikas Kėdainiuose, Panevėžio salyklo gamykla. Lietuvos gyventojai gauna daugiau kaip 300 pavadinimų konditerijos gaminių, 84 pavadinimų duonos — pyrago gaminių, daugiau kaip 100 pavadinimų konservų, dietinių ir gydomųjų gaminių ir t.t.

Kur toji produkcija išeilia? Šipyla čia atsako, kad ji "vis plačiau" keliauja į "tarybinę" ir tarptautinę rinką. Kadangi, kaip jis teigia, Lietuvoje pagaminama "žymiai daugiau produkcijos, negu jos suvartojama", tai į Sovietų Sąjungos rajonus "mes tiekiamo": konditerijos gaminius, konservus, cigaretes, cukrų, makaronus, sirupą, žalią spirytą, sausus birias sriubas, kepimo mieles, actą ir daugelį kitų gaminių.

Į užsienį keliauja toki gaminiai: vaisių - daržovių konservai eksportuojami į Vak Vokietiją, konditerijos gaminiai ir cukrus — į Nigeriją, Siera-Leone, Siriją, Libiją, Egiptą, Iraką. Degtinės — likerio gaminiai iš-

vežiami į: Angliją, Kanadą, Australiją, Japoniją, Belgiją, Švediją, Lenkiją ir Rytų Vokietiją.

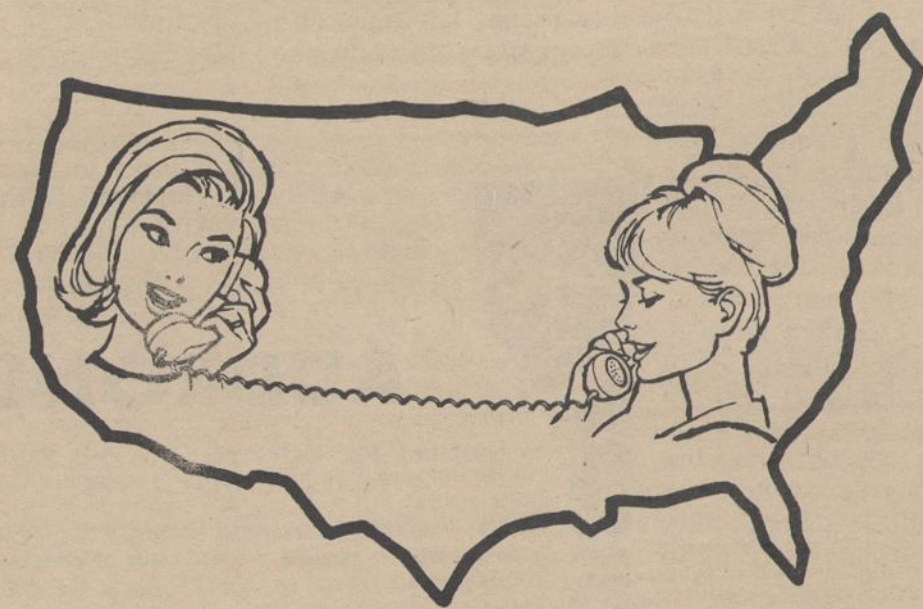
O kaip su Lietuvos gyventojų aprūpinimu maistu? Šipyla čia pažymi, kad "mums netrūksta problemų ir spęstinų klausimų", esą respublikos gyventojams maisto produktais aprūpiname "gana gerai". Ir toliau jis jau aiškina, kad "mes dar nepajėgiam pilnai patenkinti vartotojų poreikių. Vasaros metu dažnai dar trūksta alaus ir bealkoholinių gėrimų, žiemą — konservuotų agurkų, marinuotų pomidorų, žalių žirnelių. Pagrindinė to priežastis — darbo jėgos stoka ir ypač vasaros metu". Dėl to siūloma, kad jaunimas — studentai ir moksleiviai tal-kininkautų pramonės rūšis plečiant...

Šipyla neatsakė: kodėl, jei trūksta darbo jėgos, toji maisto pramonė sugeba pagaminti daugiau, negu reikia, maisto produktus išvežti net į Afriką, gausiai aprūpinti sovietines respublikas ir... visvien nesugeba aprūpinti savo gyventojų poreikių. (E)

• **Emilija Čekienė, KAD JI BŪTŲ GYVA.** Išleido Vilties leidykla. Aplankas ir vinjetės puslapiuose — Pauliaus Jurkaus, Leidinys iliustruotas ir nuotraukomis. 420 psl. Kaina — 5 dol. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

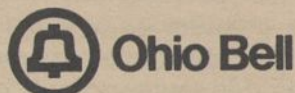
• **NAUJOJI VILTIS** Nr. 2 jau išėjo iš spaudos. Kaina \$2.00. Norintieji įsigyti kreipiasi į Naujosios Vilties administraciją: 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Telef. (212) 778-7707.

Koks greitesnis būdas kelionei? TOLIMAS PASIKALBĖJIMAS.

Jeigu jūs turite toli gimines ar draugus, kodėl juos neaplinkyti. Jūs galite būti su jais per kelias minutes.

Kaip? Skambinant long distance. Tai kodėl gi nenustebinti toli esančios šeimos ar draugų šiandien vizitu... skambinant long distance.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

Andre Duval

Atrodykite kuo puikiaisai
Pradėkite su puikiu plačią žinomą ilgalaikiu plaukų

SUDĖJIMU

Nepakeičiamas šių dienų viliojantiems stiliams.

ISKAITANT
gražų
KIRPIMĄ
ir puikų
PLOVIMĄ
ir SUDĖJIMĄ. **\$5.95**
Any \$15 Wave
from our large
fresh supply

Mes paruošiamo net ploniausiu, sausu, žilų ar problema sukeliančių plaukų. Stilin-gam sudėjimui naudojame L'OREAL, HELENE CURTIS ZOTOS, HIBNER, BRECK, RAYETTE, WELLA — priedo mūsų 30 metų patirtis garantuoja patį geriausią.

Skambinkite informacijai ar užsakymui jūsų geriausia-m plaukų sudėjimui (jei taip nebus, jums nieko nekainuos).

PLOVIMAS ir SUDĖJIMAS

All of the season's fascinating styles, smartly sophisticated or casual and carefree. Our talented styles do them all to perfection. **\$2.45**
Reg. \$3.50 to \$5 in most Salons

PLAUKŲ KIRPIMAS 1.95 • DAŽYMAS IR SUDĖJIMAS 5.95 • PERUKŲ SUŠUKAVIMAS \$3

ŽYMUS \$20 VITA-CREME ILGALAIKIS PLAUKŲ SUDĖJIMAS\$7.95

Virš pažymėtos kainos yra 50 c. daugiau penktad., šeštad. ir prieš šventadienius.

HELENE CURTIS NO-SET PERMANENT NO ROLLERS, NO TEASING, NO PINCURLS EVER AGAIN! Refreshes with the flick of a damp comb. You've seen it advertised in Glamour and Cosmopolitan. Now have it. **\$10**

E • 406 Euclid Ave. 2nd. Fl. 781-3161
S • Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346
A • Opposite Eastgate, 449-3435
S • Severance Center, 382-2600, 382-2569
T • Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

W • Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
E • North Olmsted, 777-8686
S • Parma, 884-6300
T • Elyria Midway Mall, Elyria 324-5742, Lorain 233-8020

PRIMAME VAKARINIUS UŽSAKYMUS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VISI KVIEČIAM I GEGUŽINĘ

Liepos 18 d., sekmadienį, 2 val. p. p., ALT S-gos Clevelando skyrius rengia tradicinę gegužinę Vlado ir ponios Dautų sodyboje, 2971 Bishop Rd., Highland Hts. Bus geras bufetas ir išgėrimai, Clevelando ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami į gegužinę atsilankyti.

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

Clevelando skautų ir skaučių birželio 27 d. suruošta skautorama praėjo įspūdingai, sutraukusi daug jaunimo ir vyresniųjų. Nuotraukoje skautės bando jėgą prieš brolius... V. Bacevičiaus nuotrauka

SUSITIKIMAS SU ČIURLIONIEČIAIS

Lietuvių Klubas šį sekmadienį, liepos 11 d., 12 val. garbės svečiais yra pakvietęs čiurlioniečius, antradienį grįžusius iš P. Amerikos, kur su dideliu pasisekimu koncertavo.

Norintieji susitikti su čiurlioniečiais ir išgirsti jų kelionės įspūdžius, kviečiami atvykti į klubą. Jokių prakalbų ir pristatymų nebus, o tik draugiški pasisėkėjimai.

PADEKA

Šiuomi reiškiau padėką dr. V. L. Ramanauskui, globojusiam mane Euclid General ligoninėje mano sveikatos patikrinimais, ir tiems kurie lankė, kurie telefonu linkėjo greitai pasitaisyti, ir kurie prisiuntė linkėjimų laiškus, vietiniai ir iš kitur.

Kazys K. Karpus

MAZOSIOS EUROPOS FESTIVALIS

Liepos 17-18 d. St. Clair gatvėje tarp 40 ir 79 gatvių, slovėnai rengia festivalį, parodą. Slovėnų auditorijoje bus įrengti tautybų stalai, prie kurių bus pardavinėjami įvairių tautų skanėstai.

• **Jūra Gailiulytė-Viesulienė** iš Romos atskrido į Clevelandą aplankyti savo tėvų ir vėliau, liepos 17 d., dalyvaus savo sesers Marytės sutuoktuvėse su inž. Antanu Vasiliausku.

CLEVELANDUI 175 METAİ

Liepos 16-26 d. Clevelandas švenčia 175 metų nuo įsikūrimo sukaktį ir ta proga vyks įvairūs rengimai, vaikštytės bei koncertai. Tarp jų paminėtinas tautų festivalis liepos 22 d., kurį koordinuoja tautybių komitetas. Jame pasirodys įvairių tautų chorai, orkestrai ir tautinių šokių grupės fontanų aikštėje prie Public Hall.

REIKALINGA KOMPANIJONĖ senai moteriai gyventi kartu. Mėgstanti virti. Skambinti 831-8468 tarp 4 ir 7 v. p. p.

PARDUODAMAS NAMAS

Kolonialinis. E. 185 ir Lake Shore Blvd. apylinkėse. 7 dideli kambariai. 1½ vonios. Karšto vandens pečius. Arti susisiekimo, mokyklų ir bažnyčių. Parduoda savininkas. Teirautis tel. 531-0276 ar 382-1540. (51-52)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

SVEIKINTINAS JAUNŲJŲ UŽSIMOJIMAS

Bostone gyvenančių studentų pastangomis šią vasarą suorganizuota Vasaros Kelionė. Ji prasidėjo birž. mėn. 13 d. Iš kruopščiai suplanuotos programos (matyti (žiūr. Lietuvių Jaunimo Informacijos Centro Biuletenis, 1971, nr. 3), kad kelionės tikslas yra ne tik apkelti Ameriką, Kanadą ir Meksiką, bet, svarbiausia, sustoti didesnėse lietuvių kolonijose, jaunimo stovyklose, susibūrimuose, ir pan. Tam jie yra numatę pasnekesius, laužus, diskusijas, tautinius šokius ir t.t. Kelionei pajavairinti ir paruoštai programai papildyti į juosteles yra įgroti įvairiausios lietuviškos muzikos, neišskiriant ne Dolskio ir Pupų Dėdės. Svarbiausia, ekskursantai nori sutikti kuo daugiau jaunimo, jį prijungti prie šios kelionės arba bent susipažinti ir užmegzti glaudesnius santykius. Kelionės metu jie pasiryžę kalbėti tik lietuviškai, o, progai esant, amerikiečiams pademonstruoti ne tik lietuvišką studentiją, bet ir lietuvių tautinius rūbus, šokius, dainas.

Š. m. birželio mėn. 22-24 d. ekskursantai viešėjo Clevelande. Čia juos sutiko Liet. Stud. S-gos valdybos nariai: A. Kalvaitis ir T. Neimanaitė, o globėjo Clevelando Stud. S-gos Valdyba: V. Zagarskas, R. Butkutė ir kit. Materialiai parėmė Ohio Gyd. Clevelando Moterų sekcija bei privatus asmenys.

Clevelande ekskursantų nebuvo daug, nes iki šiol buvo lankęsi tik Montrealyje, Toronte ir Hamiltone, iš kur prisijungė 3 studentai. Didžioji dauguma žada susidaryti Čsicagoje, Dainų šventės metu. Prieš tai jie aplankys Detroitą, Dainavoje vykstančią ateitininkų jaunimo ir Chestertone, Ind., V. Jonyno vasarvietėje, Akademikų Skautų stovyklą. Tenka apgailestauti, kad niekas iš clevelandiečių nepasinaudojo tokia gera proga ne tik pigiai pakeičiant, bet ir praktiškai paremti Bostono studentų gražią idėją...

• **Globe Parcel ir Service, Inc.** Clevelando sk. dėl atostogų, bus uždarytas nuo liepos mėn. 5 d. iki liepos 27 d.

787 East 195 St.
Cleveland, Ohio 44119

Visais gyvybės, sveikatės bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

Jauni ekskursantai žavėjo mus savo nepaprastu kuklumu, nenoru būti našta nakvynės, maisto bei kitokios globos atveju, nors jie visi vežėsi nuosavus maišus miegojimui ir nebijojo pasiūti juos ant grindų, nebuvę minkštesnės vietos. Dar labiau žavėjo jie tarpusavyje kalbėdamiesi lietuviškai: be tėvų priežiūros, raginimo, be barimo. Tai senimui tikrai labai maloni ir dar labiau nelaukta staigmena!

Ši ekskursija atvyko į Clevelandą viduryje savaitės, kai dauguma yra užimti darbu, mokslu ir pan., bet vis tiek bent vakarais ji sutraukė ne mažiau, kaip po 50 Clevelando studentų. Buvo suruošta gegužinė, išvyka prie Erie ežero, aprodytas miestas ir svarbesnės lietuvių įstaigos, pasisvečiuota privačiai, pasidalinta jaunimui rūpimais klausimais. Nenuostabu, kad susipažinus ir pabendravus ne vienas iš clevelandiečių galėjęs neplanavęs keliauti drauge...

Atsisveikinant kelionės iniciatorius ir vadovas Gintaras Karosas dėkojo už viešnagę, spaudė ranką ir priminė: "Kalbėkite lietuviškai". Tai girdėdami iš jauno studento lūpų, raudome iš gėdos ne tik už save, bet ir už visus tėvus, kurie su savo vaikais lietuviškai nebekalba, o ką besakyti apie pačius vaikus.

Reikia sveikinti naujus jaunimo užsimojimus, su pagarba lenkti galvą kelionės organizatoriams ir jos vadovui, o ekskursantams palinkėti gero vėjo. Ta čia proga norėtusi priminti lietuviškai spaudai nepaigalėti keletos eilučių paminint tokias pozityvias mūsų jaunimo pastangas, o lietuvišką visuomenę paraginti jas materialiai paremti. Mūsų jaunimas darbo nebij, bet apie padarytus darbus tikrai nemėgsta kalbėti.

V. Butkienė

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

• **REZISTENCIJA. R. Spalis, Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.**

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DAILY INTEREST

Bring your savings account up to \$500 by July 10
and maintain it as a minimum balance.
You'll qualify for daily interest. Free checking, too.

CLEVELAND TRUST

Member F.D.I.C.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Vytautas Meškauskas, Dirvos politinis komentatorius, atostogas praleidęs Floridoje, grįžo į Chicago.

• Viktorija Kašubaitė, chicagiškių Antano ir Angelės Kašubų dukra, sėkmingai baigė architektūros ir meno istorijos studijas, gaudama bakalaureatą, pažymiu — honors highest distinction in architecture and art. Dėmesio vertas, kaip josios diplominis darbas: "Lietuvos baroko architektūra". Šį darbą ruošdama, autorė panaudojo itin daug įvairių archyvų ir

muziejų medžiagą ir ją nagrinėdama pateikė išsamų vaizdą Lietuvos architektūros ir meno kelių vidurinių amžių bei jų palyginimą su kitu kraštu architektūra.

LIETUVIS TEISININKAS PIETŲ VIETNAME

Kapitonas teisių daktaras Jurgis Gliudys dirba Amerikos kariuomenės bazėje Long Binh, Jis yra prokuroras ir karo teismo patarėjas karo teisme, kuris apima Amerikos Armijos dalinius Pietų Vietname.

Kariuomenės savitraštis The Overseas Weekly (birželio 5 d.) plačiai aprašo (Dan Derby) vieną iš įdomesnių ir painesnių karo teismo praktikos bylų, kurioje kapitonas J. Gliudys dalyvavo valstybės gynėju. Bylos objektas buvo žmogžudystė dėl neatsargumo ir heroino naudojimas.

"Teismo proceso patarėjas kapitonas Jurgis Gliudys laimėjo atgauti vyriausybės dalį šiame procese, nepaisant gynybos įtikinimų", rašo korespondentas, aprašydamas bylą.

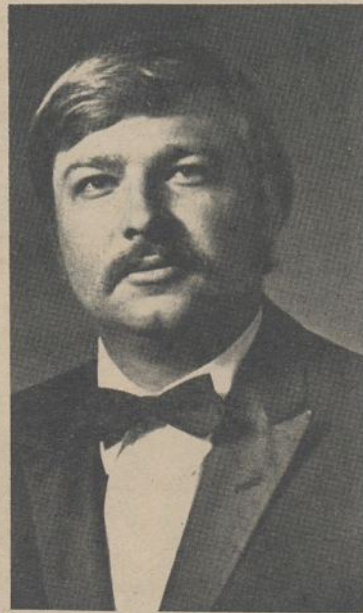
MERGAIČIŲ STOVYKLA DAINAVOJE

Šią vasarą nuo liepos 18 iki rugpjūčio 1 d. Dainavoje vyks mergaičių stovykla globojama Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų.

Priimamos mergaitės nuo 7 iki 16 metų amžiaus.

Dėl informacijų ar registracijos kreipkitės: Dainava, 15100 Austin Rd., Manchester, Mich. 48158.

ALBERTAS MINDAUGAS DRUKTEINIS — NAUJAS GYDYTOJAS

Dr. A.M. Drukteinis

1945 m. lapkričio 10 d. Erlangen, Vokietijoje, Aldonos ir dr. E. Drukteinio šeimoje gimė pirmas berniukas vardu Albertas Mindaugas.

Su tėveliais jis atvyko į Ameriką, į Dayton, Ohio. Baigęs pradinę mokyklą ir Chaminade aukštesniąją mokyklą, įstojo į Xavier University Cincinnati, Ohio.

Po 3 metų studijų grįžo į University of Dayton, baigė bakalauro laipsniu ir įstojo į University of Louisville, Medical School, Louisville, Kentucky. Šių metų birželio 6 d. gavo medicinos gydytojo diplomą — MD

Naujasis daktaras, šalia mokslo, domėjosi ir muzika, gana gerai skambina pianinu. Draugaudamas su lietuvišku jaunimu, įsimylėjo į Angelės ir Vlado Garšių dukrą Jūrą ir 1968 m. su ja susituokė. Jaunoji irgi buvo gabi moksle ir 1970 m. University of Louisville, Ky. gavo bakalauro laipsnį pedagogijoje ir versle. 1970 m. gruodžio 5 d. jiems gimė sūnus Dainius Albertas.

Naujasis daktaras pradeda dirbti savo būsimose specialybėje psichiatrijoje, universiteto ligoninėse, Galveston, Texas.

Teko patirti, kad naujo gydytojo mamytė, Aldona, tik ką grįžo iš ligoninės į namus po operacijos. Tikėkim, kad, dviejų gydytojų priežiūroje — vyro ir sūnaus — greit pasveiks.

Tėtis, dr. E. Drukteinis, jau antri metai pirmininkauja Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijai.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija laiminga sulaukusi jaunos atžalos. (vlr)

• Inž. Jonas Stankus, Stankus Construction Co. savininkas, Chicagoje nupirko Oak Park pradžios mokyklą ir aplink esantį 3 akrų plotą už \$1,400,000. Toj vietoj jis statys vieną pastatą 35 aukštų ir keturius kitus po 16 aukštų su požeminiu gražu 758 automobiliams.

Inž. J. Stankus į JAV atvyko po karo. Jo žmona yra pagarsėjusi ir visų mėgiama dainininkė Vanda Stankuvienė.

EAST CHICAGO

INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

ALT Sąjungos East Chicagos skyriaus informacinis susirinkimas įvyko š. m. birželio 27 d. liet. parap. salėje. Pranešimą apie įvykusį Sąjungos seimą Philadelphiaje, padarė skyriaus pirm. A. Juodvalkis, atstovavęs skyrių seime. Savo pranešime pažymėjo, kad kad seimas buvo darbingas ir gyvas, atstovai domėjosi ne tik Sąjungos, bet ir apskritai visa lietuvių kultūrine ir politine veikla.

Plačiau buvo sustota ties ALTarybos ir Liet. Bendruomenės veikla bei atsiradusia tarp jų dviejų veik-

nių nesandara. Tautinė Sąjunga yra ALTarybos vienas iš pagrindinių narių, o Sąjungos nariai yra aktyvūs liet. bendruomenės veikėjai. Tad šių dviejų veiksmų santara Tautinei Sąjungai yra labai svarbi. Sąjungai rūpi, kad Lietuvos išlaisvinimo kova nesusilpnėtų, bet dar labiau stiprėtų ir augtų. Taip pat, nemažiau svarbi lietuvių išlaidų kymo ir kultūrinė veikla. Mokyklų išlaikymas ir ugdymas, mokytojų ir mokslo priemonių paruošimas, visų lietuvių skatinimas lankyti lietuviškas mokyklas yra nemažesnės reikšmės darbas.

BALFO REIKALAI

Nepavykus sudaryti BALFo valdybos, savanoriškai įgaliotinės pareigas pasiėmė Ona Juodvalkienė. Kad palengvinti įgaliotinės darbą, visi tautiečiai prašomi savo auką įteikti įgaliotinei. Aukos priimamos prie bažnyčios, tuojau po lietuviškų pamaldų ir namuose (3827 Grand Blvd., telef. 397-0083).

Daug lietuvių visame pasaulyje gyvena nedatekluije, ypač vargsta Sibiro tremtyje ar grįžę iš jos, praradę sveikatą, amžiaus naštos slegiami. Tad būkime nuoširdūs ir gailėstingi. Kiekvienas pagal išgales, skirkime savo auką, kad nevienam našlaičiui ar seneliui nušluostytumėm vargo ašarą.

Geriau duoti, negu prašyti.

GEGUŽINĖS

ALT S-gos East Chicagos skyriaus tradicinė gegužinė įvyks š. m. liepos 24 d., Community Hall, Union Piere, Mich., žinioje lietuvių vasarvietėje. Skyriaus moterys, vadovaujamos Irenos Rimkūnienės, ruošiasi svečius pavaišinti savo gamintais valgiais ir skanėstais. Šokiams gros žinomas Ažuolo Stelmoko orkestras.

Visi vasarotojai, prieteliai ir svečiai maloniai kviečiami į šį renginį atsilankyti.

IŠVYKA

Lietuvių Bendruomenės East Chicagos apylinkės išvyką į gamtą — gegužinę rengia š. m. liepos 11 d. (sekmadienį) Jonyno sodyboje, Chesterton, Ind.

Gegužinėje gros plokščių muzika, veiks naminis bufetas ir baras. Visi East Chicagos ir apylinkės lietuvių kviečiami gegužinėje dalyvauti ir atsigausti grynu oru. (aj)

DR. VLADUI RAMANAUSKUI

ir šeimai, jo MOTINAI mirus, reiškia-

me gilią užuojautą

Gedimino ir Kęstučio
Biskių šeimos

KOSTUI, VINCUI ir dr. VLADUI

RAMANAUSKAMS

jų mielai MOTINAI Lietuvoje mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškia

Jurkūnai

Šviesos atminimas Lietuvai — Motinai ELZBIETAI RAMANAUSKIENEI

okupuotoje Lietuvoje mirus, su jos sūnumis, mūsų prieteliais VLADU, KOSTU, VINCUI ir JUOZU RAMANAUSKAIS ir kitais Velionės artimaisiais liūdi

Valiukėnų šeima

ELZBIETAI TERCIJONAITAI-RAMANAUSKIENEI

okupuotoje Lietuvoje mirus, josios sūnums: KOSTUI, VLADIUI ir VINCUI RAMONAMS, užuojautą reiškia

Stasys Virpša

DR. VL. RAMANAUSKUI,

poniai ir šeimai reiškiamė giliausią užuojautą
MAMYTEI mirus Lietuvoj

Eimontai
Melsbakai
Sukorevičienė

A. A.

ALEKSANDRAI SNIEŠKIENEI

mirus, kolegai dr. ANTANUI SNIEŠKAI nuoširdžią užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių
Gydytojų Sąjunga

A. A.

ELZBIETAI RAMANAUSKIENEI

mirus, kolegai dr. VLADUI RAMANAUSKUI nuoširdžią užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių
Gydytojų Sąjunga

A. A.

SOFIJAI BUDRIENEI

mirus, kolegai dr. STASIUI BUDRIUI nuoširdžią užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių
Gydytojų Sąjunga

Lietuvos Universiteto Medicinos Fakulteto
pirmtakui

A. A.

med. daktarui MOTIEJUI NASVYČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą dukroms reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių
Gydytojų Sąjunga

DR. MOTIEJUI ir SALOMĖJAI NASVYČIAMS

mirus, dukterims DANUTEI, SALOMĖJAI ir GIEDREI su šeimomis ir kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Vytautas Meškauskas
su šeima

DR. STASIO PETRAUSKO

TĖVUI mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučia

P. ir O. Lanai
V. Misiūnas
J. Švedas
J. Reedy

Lituanikos paminklo statybai paremti meno kūrinį loterijos iniciatorės -- Marytė Ambrozaitienė, Erika Masiulienė ir Irena Nekuviėnė tebesidarbuoja. Laimingųjų bilietų traukimas įvyks Lituanikos paminklo atidarymo dieną -- sekmadienį, liepos 18 d., Lituanikos Parke, Beverly Shores, Indianoje. Meno kūrinius paaukojo: B. Žumbakienė, P. Vebra, A. Varnas, A. Valeška, Z. Sodeikienė, A. Sutkuvienė, M. Stankūnienė, V. Petravičius, K. Pautienius, A. Nakas, Z. Mikšys, P. Kaupas, B. Jameikienė, V. Balukienė ir M. Ambrozaitienė.